

Nr. 3103/1 Prot

12-09-25

-Këshillit

12-09-25

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

PREFEKTI I QARKUT DIBËR

Nr.815/1 prot.

Peshkopi, më 10.09.2025

Lënda: Për vendimin nr.54, datë 09.09.2025 të Këshillit të Bashkisë Mat.

BASHKISË MAT

KËSHILLIT BASHKIAK MAT

MAT

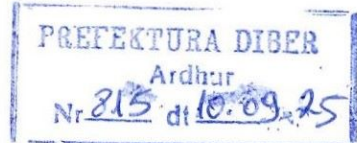
Në mbështetje të ligjit nr.107/2016, datë 27.10.2016 “Për Prefektin e Qarkut”, i ndryshuar neni 16, pas verifikimit për efekt ligjshmërie të vendimit të Këshillit të Bashkisë Mat nr.54, datë 09.09.2025 “**Për miratimin e Planit Vendor të Barazisë Gjinore 2026-2028 për Bashkinë Mat**”, vendosa:

Miratimin në parim të vendimit objekt verifikimi dhe shqyrtimi, në zbatim të legjislacionit aktual që rregullon marrëdhëniet juridike në fushën përkatëse, nën përgjegjësinë direkte administrativo-ligjore të strukturave të posaçme të Bashkisë Mat, që paraqesin për miratim projekt akte të kësaj natyre.

PREFEKTI

Nexhbedin SHEHU

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**BASHKIA MAT
KESHILLI**

VENDIM

Nr. 54 datë 09.09.2025

PËR

**“MIRATIMIN E PLANIT VENDOR TË BARAZISË GJINORE 2026 – 2028 PËR
BASHKINË MAT”**

Në mbështetje të parashikimeve të **Ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”**(i ndryshuar), **Ligjit 121/2016**, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”, **Ligjit nr. 57/2019 “Për asistencën sociale”, Strategjisë Kombëtare për Mbrojtjen Sociale 2024-2030, Agjendës Kombëtare për të Drejtat e Fëmijëve 2021-2026, Ligjit Nr. 18/2017 “Për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës”, Ligjin nr. 163/2014 “Për urdhrin e punonjësit social”, **Ligjit nr. 9970/2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”, Ligji, Nr.9355 datë 10.03.2005 “Për Ndihmën dhe Shërbimet Shoqërore”**i ndryshuar, **Ligjin nr. 10221/2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, Ligjin Nr. 9669, datë 18.12.2006 “Për masat ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare” i ndryshuar, Ligjin Nr.9232, datë 13.05.2004 “Për programet sociale të strehimit”, Ligji nr. 93/2014, “Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara”, si dhe në bazë të relacionit të paraqitur nga Drejtoria e Shërbimeve Sociale kërkojmë nga Këshilli i Bashkisë Mat miratimin si me poshte. Keshilli pas diskutimeve në degjese publike të datës 03.09.2025 si dhe komisionit perkates me 13 vota pro dhe 0 kunder;****

VENDOSI:

1. Miratimin e Planit Vendor të Barazisë Gjinore 2026-2028 në Bashkinë Mat.
2. Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Drejtoria e Shërbimeve Sociale.
3. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë pas miratimit nga Prefektura.

**KRYETAR
Altin BOJNI**

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE

2026-2028

BASHKIA MAT

Tabela e përmbajtjes

Parathënie.....	3
1. Kuadri ligjor dhe institucional si dhe lidhja me dokumentet strategjike	3
2. Analiza e situatës gjinore në territorin e bashkisë	5
Analiza e të dhënave Socio-Demografike	6
Analfabetizmi.....	8
Niveli Arsimor	9
Statusi martesor.....	11
Frekuentimi i Çerdhes.....	15
Frekuentimi i Kopshtit.....	17
Analiza e të dhënave të personat me Aftësi të Kufizuar	18
Punëkërkuesit e papunë në Bashkinë Mat	21
3. Metodologjia.....	25
4. Vizioni dhe objektivat strategjike	27
5. Qëllimet dhe objektivat strategjike	28
Qëllimi Strategjik 1 (Q1):	28
Qëllimi Strategjik 2 (Q2):	29
Plani i Veprimit (matrica e aktiviteteve)	30
Qëllimi strategjik 1:	30
Objektivi Specifik (O1.1)	30
Objektivi Specifik (O1.2)	34
Objektivi Specifik (O1.3)	35
Qëllimi strategjik 2:	37
Objektivi Specifik (O2.1)	37
Objektivi Specifik (O2.2)	43
Objektivi Specifik (O2.3)	45
Objektivi Specifik (O2.4)	47
6. Monitorimi dhe Raportimi	49

Parathënie

Barazia gjinore dhe fuqizimi i grave, të rejave dhe vajzave ka qenë gjithmonë prioritet për Bashkinë Mat. Në përpjekje për t'i çuar këto angazhime në një nivel më të thelluar, në mënyrë të qëndrueshme dhe të strukturuar, kemi ndërmarrë hapa konkretë për të integruar perspektivën gjinore në të gjitha politikat dhe programet tona vendore. Me kënaqësi ju prezantojmë Planin Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore (PVVBGJ) 2026 –2028.

Planin Vendor i Veprimit për Barazinë Gjinore (PVVBGJ) 2026 –2028 është ndërtuar përmes një procesi të hapur dhe gjithëpërfshirës, që ka përfshirë aktivisht drejtuese/drejtues dhe specialiste/specialistë të bashkisë dhe njësive administrative, përfaqësuese/përfaqësues të komunitetit, institucione arsimore dhe shëndetësore, organizata të shoqërisë civile, UN Women Shqipëri¹², si dhe eksperte/ekspertë të Shoqatës Kombëtare të Bashkive të Shqipërisë, me mbështetjen teknike të Smart Processes.

Plani Vendor i Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028 është ndërtuar mbi një analizë të detajuar të nevojave lokale, duke reflektuar përvojën e akumuluar nga zbatimi i politikave të mëparshme në fushën e barazisë gjinore. Ky dokument merr parasysh praktikat më të mira, si dhe standardet kombëtare dhe ndërkombëtare, me synimin për të ndërtuar një qasje të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse në promovimin e barazisë gjinore në nivel vendor.

Plani përmban masa të qarta dhe të strukturuar për rritjen e pjesëmarrjes së grave, të rejave/ të rinjtë dhe vajzave në proceset vendimmarrëse, fuqizimin e tyre ekonomik dhe social, si dhe për adresimin efektiv të dhunës me bazë gjinore në komunitet. Vëmendje e veçantë iu është kushtuar grupeve më të cenuara të shoqërisë, përfshirë gratë që jetojnë në zona rurale, vajzat e reja, gratë me aftësi të kufizuara dhe ato që kanë përjetuar forma të ndryshme të dhunës. Plani synon të promovojë barazinë gjinore dhe të krijojë mundësi të barabarta për të gjitha gratë, të reja/të rinjtë dhe vajzat, në të gjithë diversitetin e tyre. Zbatimi i tij kërkon bashkëpunim të ngushtë mes institucioneve publike, organizatave të shoqërisë civile dhe vetë komuniteteve, pra banoreve e banorëve të Matit, në të gjithë diversitetin e tyre. Vetëm në këtë mënyrë mund të arrihen ndryshime të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse në shoqëri. Rol të rëndësishëm këtu luajnë edhe institucionet dhe organizatat ndërkombëtare që kanë në fokus çështjet e barazisë gjinore, me mbështetjen financiare dhe asistencën teknike që mund t'i ofrojnë Bashkisë Mat për integrimin gjinor në politikat vendore,

Komente dhe sugjerime për përmbajtjen e Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore u dhanë nga UN Women Shqipëri gjatë procesit të konsultimit publik të këtij dokumenti, në kuadër të projektit “Fuqizim i grave për zhvillim rural në Shqipërinë e Veriut”, financuar nga Ministria Italiane e Punëve të Jashtme dhe e Bashkëpunimit Ndërkombëtar përmes AICS Tiranë.

Mbështetje nga UN Women Shqipëri u ofrua edhe për nënshkrimin e Kartës Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore, në kuadër të zbatimit të projektit: Bashkimi Evropian për Barazinë Gjinore II - Instrumenti i Lehtësimit të Barazisë Gjinore në Shqipëri” (EU4GE GEF II), që financohet nga Bashkimi Evropian. Këtë dokument bashkia Mat e nënshkroi në 24 korrik 2025.

si dhe për zbatimin e masave dhe aktiviteteve konkrete, që synojnë fuqizimin e grave, të rejave dhe vajzave dhe përparimin drejt barazisë gjinore në shoqëri.

Bashkia Mat mbetet e angazhuar fuqishëm për ndërtimin e një shoqërie të drejtë, gjithëpërfshirëse dhe të barabartë, ku të drejtat e çdo individi respektohen dhe garantohen pa përjashtim. Besojmë se arritja e këtij vizioni kërkon një përpjekje të përbashkët dhe një bashkëpunim të ngushtë ndërmjet institucioneve publike, organizatave të shoqërisë civile, komunitetit dhe qytetarëve.

Prandaj, i bëjmë thirrje të gjithë aktorëve pa dallim statusi apo fushe veprimi që të angazhohen në mënyrë aktive dhe të bashkëpunojnë me Bashkinë Mat në zbatimin dhe mbështetjen e këtij plani. Vetëm përmes një bashkëpunimi të gjerë dhe të qëndrueshëm mund të ndërtojmë një të ardhme më të barabartë, më gjithëpërfshirëse dhe më të drejtë për të gjitha gratë, të reja dhe vajzat, në të gjithë diversitetin e tyre, në komunitetin tonë.

Angazhimi ynë, drejt një Bashkie që planifikon dhe zbaton politika më të barabarta dhe gjithëpërfshirëse!

1. Kuadri ligjor dhe institucional si dhe lidhja me dokumentet strategjike

Në nivel vendor, kuadri ligjor dhe institucional që udhëheq përpjekjet e bashkisë për barazinë gjinore në shoqëri ndërtohet mbi bazën e parimeve dhe detyrimeve të përcaktuara në legjislacionin kombëtar dhe ndërkombëtar³.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, neni 18/2, garanton barazinë para ligjit dhe ndalon diskriminimin për shkak të gjinisë dhe faktorëve të tjerë.

Ligji nr. 9970, datë 24.07.2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”⁴: Ky ligj përcakton parimet themelore të trajtimit të barabartë të grave dhe burrave dhe promovon pjesëmarrjen e tyre në të gjitha fushat e jetës publike. Ai parashikon gjithashtu detyrimin për mbledhjen e statistikave gjinore dhe krijimin e mekanizmave për zbatimin e politikave gjinore në nivel vendor.

Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”: Ky ligj iu njeh bashkive një rol kyç në zbatimin e parimeve të barazisë gjinore. Neni 6 i këtij ligji përcakton se njësitë e vetëqeverisjes vendore duhet të sigurojnë ofrimin e shërbimeve publike në mënyrë të barabartë dhe pa diskriminim. Neni 62 u kërkon bashkive të respektojnë parimin e barazisë gjinore në emërimet në pozita drejtuese si nënkryetare/nënkryetarë bashkie dhe administratore/administratorë njësisish.

Ligji nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”: Ky ligj krijon bazën për përfshirjen e buxhetimit të përgjithshëm gjinor në të gjitha fazat e ciklit buxhetor vendor. Ai kërkon që ndarja dhe përdorimi i fondeve të buxhetit të orientohen drejt garantimit të të drejtave dhe mundësive të barabarta për gra dhe burra, si dhe ofron fleksibilitet për të financuar politika që adresojnë nevojat gjinore.

Ligji nr. 57/2016 për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë, përfshin për herë të parë konceptin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor si një nga parimet e sistemit buxhetor. Ky koncept mbështet integrimin gjinor në planifikimin dhe menaxhimin financiar vendor.

Ligji nr. 9669, datë 18.12.2006 “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, i ndryshuar, i cili përcakton detyrimet e bashkive për krijimin dhe funksionimin e mekanizmave për mbrojtjen e viktimave, përfshirë Mekanizmin e Koordinuar të Referimit (MKR).

Ligji nr. 221/2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, i ndryshuar, që ndalon çdo formë diskriminimi, përfshirë diskriminimin gjinor dhe e obligon pushtetin vendor të marrë masa për promovimin e barazisë.

³ Lista e legjislacionit dhe politikave kombëtare apo dokumenteve ndërkombëtare e paraqitur në vijim, nuk është shteruese; për çdo fushë ku planifikohet ndërhyrja në këtë plan merren në konsideratë edhe të gjitha dokumentet ligjore dhe politikat kombëtare në fuqi, apo instrumentet ndërkombëtare të ratifikuara nga shteti shqiptar.

⁴ Në proces rishikimi

Ligji nr. 121/2016 “Për shërbimet e kujdesit shoqëror”, i cili përcakton ofrimin e shërbimeve të specializuara, në nivelin vendor, për gratë dhe vajzat e dhunuara apo të marginalizuara.

Ligji nr. 65/2016 “Për ndërmarrjet sociale”, i cili krijon mundësi për punësimin e grave në situata të pafavorshme përmes nxitjes së iniciativave lokale.

Ligji nr. 75/2019 “Për rininë”, i ndryshuar, që sanksionon parimin e barazisë gjinore dhe garanton përfshirjen e të rejave në jetën politike dhe sociale të bashkisë.

Ligji Nr.7961, datë 12.07.1995 “Kodi i punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, që detyron institucionet publike vendore të sigurojnë mjedis pune pa ngacmime dhe diskriminim për shkak të gjinisë.

Ligji Nr.7703, datë 11.05.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, që siguron që pas periudhës prej 63 ditësh pas lindjes, të drejtën e lejes për kujdes ndaj fëmijës e ka edhe babai ose birësuesi i siguar, nëse këtë të drejtë nuk e ushtron apo nuk ka kushte për ta përfutur nëna.

Ligji nr. 111/2017 “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”, që siguron ndihmë juridike falas për viktimat e dhunës me bazë gjinore dhe grupe të tjera të marginalizuara.

Ligji nr. 22/2018 “Për strehimin social”, i ndryshuar, që përcakton mbështetje për gratë, të reja dhe vajzat nga grupe të ndryshme, përfshirë viktimat të dhunës në familje, viktimat të trafikimit/viktima të mundshme të trafikimit, vajza nëna, etj., përmes subvencionimit të qirasë, banesave të specializuara, programit të përmirësimit të kushteve të banimit, etj.

Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore 2021–2030, e miratuar me VKM Nr. 400, datë 30.06.2021, shërben si dokumenti udhëzues kryesor për këtë plan. Ajo orienton objektivat dhe masat strategjike për promovimin e barazisë gjinore dhe eliminimin e dhunës me bazë gjinore, në përputhje me angazhimet ndërkombëtare të Shqipërisë (si Konventa për Eliminimin e të gjithë Formave të Diskriminimit ndaj Grave - CEDAW, Konventa e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje - Konventa e Stambollit, Deklarata dhe Platforma për Veprim e Pekinit, Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm – OZHQ - veçanërisht OZHQ 5, Strategjia e Barazisë Gjinore 2020-2025 e Bashkimit Evropian dhe Planin e Veprimit për Barazinë Gjinore të Bashkimit Evropian 2021-2025/2027 – EU GAP III, etj.).

Gjithashtu, meqenëse në 24 korrik 2025 Bashkia Mat nënshkroi dhe Kartën Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore, ky Plan Vendor Veprimi për Barazinë Gjinore merr në konsideratë dhe harmonizohet edhe me këtë dokument të rëndësishëm evropian dedikuar posaçërisht për aplikimin e parimeve të barazisë gjinore në Njësitë e Vetëqeverisjes vendore në Evropë.

Përmes këtij Plani, Bashkia harmonizon politikat vendore me prioritetet e dokumentit kombëtar dhe angazhohet për zbatimin e tyre në nivel vendor, duke marrë përgjegjësinë për garantimin e një qasjeje të koordinuar dhe efektive.

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

Ky kuadër ligjor dhe strategjik siguron themelin mbi të cilin Bashkia ndërton dhe zbaton politika të integruara për barazi gjinore, përfshirje dhe drejtësi sociale.

Plani është i harmonizuar me:

- Strategjinë Kombëtare për Barazinë Gjinore 2021–2030
- Planin e zhvillimit 2026–2028 të Bashkisë Mat
- Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ), veçanërisht OZHQ 5 dhe 10
- Programin Kombëtar të Integritimit Evropian
- Kartën Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore

2. Analiza gjinore e situatës në territorin e bashkisë

Bashkia Mat ndodhet në qarkun e Dibrës dhe ka në përbërje qytetin e Burrelit dhe disa zona rurale përreth. Ekonomia mbështetet kryesisht në bujqësi, blegtori dhe shfrytëzim pyjor. Zona ka potencial turistik falë natyrës dhe trashëgimisë kulturore.

Popullsia është e shpërndarë në zona të thella, ku shërbimet janë të kufizuara. Gratë përballen me sfida në arsim, punësim dhe përfshirje në vendimmarrje, sidomos në zonat rurale. Megjithatë, ka përpjekje për rritjen e rolit të tyre në zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të bashkisë. Barazia gjinore mbetet një drejtim i rëndësishëm për zhvillim të qëndrueshëm.

Tabela nr. 1 – Njësitë administrative të Bashkisë Mat sipas tipologjisë⁵

Njësia Administrative	Tipologjia
Burrel	urbane
Baz	rural
Derjan	rural
Rukaj	rural
Macukull	rural
Komsi	rural
Lis	rural
Ulëz	rural

Sipas të dhënave të fundit, bashkia ka një popullsi rreth 36,000 **banore/banorë**, me një shpërndarje të popullsisë si në zonat urbane, ashtu edhe në ato rurale.

Në aspektin social, bashkia është përballur me sfida që lidhen me migrimin e të rejave/rinjve, papunësinë, dhe nevojën për përmirësim të shërbimeve sociale, në veçanti për grupet më vulnerabël si gratë, të moshuarat/moshuarit, dhe personat me aftësi të kufizuara.

Bashkia Mat është e angazhuar në përmirësimin e qeverisjes vendore dhe përfshirjes së qytetareve/qytetarëve në vendimmarrje, duke promovuar vlera si transparenca, barazia dhe zhvillimi i qëndrueshëm.

Në këtë kuadër, hartimi i **Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore** përfaqëson një hap të rëndësishëm në përpjekjet për të integruar perspektivën gjinore në të gjitha politikat dhe shërbimet publike të ofruara nga bashkia.

⁵<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABregjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Analiza e të dhënave Socio-Demografike

Tabela më poshtë nr.2 paraqet shpërndarjen gjinore të popullsisë në Bashki, ku meshkujt përbëjnë 52.5% dhe femrat 47.5% të totalit prej 35,956 banorë/banorë. Të dhëna të marra nga Gjendja Civile për vitin 2024.

Tabela nr. 2 – Popullsia e Bashkisë sipas gjinisë⁶

Popullsia	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
Popullsia	18894	17062	35956	52.5	47.5

Tabela nr. 3 – Popullsia e Bashkisë Mat sipas njësive administrative dhe gjinisë⁷

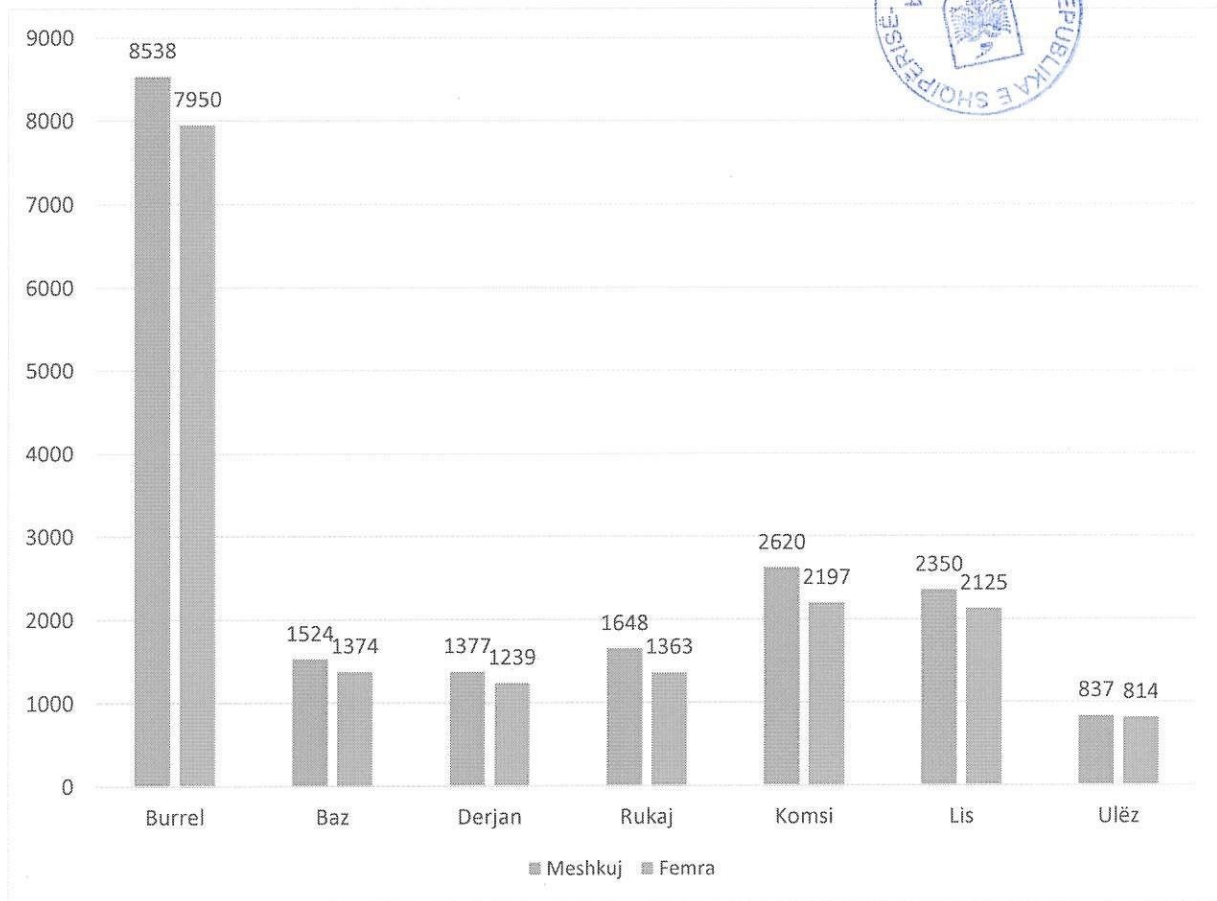
#	Njësia Administrative	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Burrel	8538	7950	16488	51.8	48.2
2	Baz	1524	1374	2898	52.5	47.5
3	Derjan	1377	1239	2616	52.6	47.4
4	Rukaj	1648	1363	3011	54.7	45.3
5	Komsi	2620	2197	4817	54.3	45.7
6	Lis	2350	2125	4475	52.5	47.5
7	Ulëz	837	814	1651	50.7	49.3

Tabela më sipër paraqet shpërndarjen gjinore të popullsisë në njësitet administrative të Bashkisë Mat. Në shumicën e njësive burrat, të rinjtë dhe djemtë përbëjnë pak më shumë se 50% të popullsisë. Të dhënat e Njesisë Administrative Macukull në Gjendjen Civile janë bashkë me të dhënat e Njesisë Administrative Derjan.

⁶<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

⁷<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Grafiku nr.1 Shpërndarja gjinore e popullsisë në njësité administrative të Bashkisë Mat

Analfabetizmi

Tabela nr. 4 – Aftësia për shkrim e lexim tek personat mbi 10 vjeç në Bashkinë Mat⁸

Emërtimi	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
Banore/Banorë që nuk dinë shkrim e këndim	186	294	480	38.8	61.2
Banore/Banorë mbi 10 vjeç	7716	7547	15263	50.6	49.4

Tabela nr.4 paraqet numrin dhe përqindjen e personave mbi 10 vjeç që nuk dinë të shkruajnë e lexojnë, sipas gjinisë për vitin 2024. Nga të dhënat shihet se 480 persona nuk dinë të shkruajnë e lexojnë, ku gratë dhe të rejtat përbëjnë pjesën më të madhe (61.2%).

Nga gjithsej **15,263 banore/banorë mbi 10 vjeç** në Bashkinë Mat, **480 persona** rezultojnë se nuk dinë **shkrim e lexim**, që përbën rreth **3.1% të popullsisë** në këtë grupmoshë. Brenda këtij grupi, **294 janë gra** dhe **186 janë burra**, çka do të thotë se **61.2% e personave që nuk dinë shkrim e lexim janë gra**, ndërsa **38.8% janë burra**.

Nëse krahasojmë këtë shpërndarje me përbërjen gjinore të popullsisë mbi 10 vjeç, ku **50.6% janë burra** dhe **49.4% gra**, vërehet një **disproporcion i qartë në dëm të grave**. Megjithatë gratë, të rejtat dhe vajzat përbëjnë pak më pak se gjysmën e popullsisë në këtë grupmoshë, ato përfaqësojnë një përqindje dukshëm më të lartë ndër personat që nuk kanë aftësi bazë në lexim dhe shkrim.

Kjo tregon se gratë janë më të ekspozuara ndaj analfabetizmit, veçanërisht ato që i përkasin brezave më të vjetër ose që jetojnë në zona rurale të thella. Ky hendek përfaqëson një **formë të përjashtimit gjinor nga arsimi bazë**, me ndikime të drejtpërdrejta në mundësitë e grave për të marrë pjesë në jetën ekonomike, shoqërore dhe institucionale.

Ky tregues nënvizon nevojën për **ndërhyrje të synuara** që promovojnë **arsimin bazë për gratë e papajisura me aftësi lexim-shkrimi**, nëpërmjet programeve të edukimit për të rritura/rritur dhe nismave sensibilizuese në nivel komunitar. Rritja e aksesit në arsim për gratë, të rejtat dhe vajzat është një kusht i domosdoshëm për barazi gjinore dhe zhvillim të qëndrueshëm në Bashkinë Mat.

⁸<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Niveli Arsimit

Tabela më poshtë paraqet nivelin arsimor të popullsisë për vitin 2024.

Të dhënat tregojnë një shpërndarje të ndryshme gjinore në nivelet e ndryshme të arsimit, duke reflektuar tendenca sociale dhe sfida potenciale për barazinë gjinore në fushën e arsimit dhe më gjerë.

Tabela nr. 5 – Niveli arsimor i popullsisë së Bashkisë Mat sipas gjinisë⁹

#	Emërtimi	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Asnjë nivel arsimor i përfunduar	54	75	129	41.9	58.1
2	Arsimi Fillor	342	577	919	37.2	62.8
3	Shkollë 7/8/9 vjeçare	2893	3244	6137	47.1	52.9
4	Shkollë e mesme	2855	2064	4919	58.0	42.0
5	Bachelor	215	332	547	39.3	60.7
6	Master ose Doktoraturë	431	552	983	43.8	56.2

Nisur nga kjo analizë mbi nivelin arsimor të popullsisë së Bashkisë Mat pasqyrojnë një shpërndarje gjinore që ndihmon në kuptimin e sfidave dhe prirjeve që lidhen me barazinë në arsim. Analiza tregon kontraste midis gjinive në nivele të ndryshme të arsimit, duke zbuluar ndikimin e faktorëve socialë dhe ekonomikë.

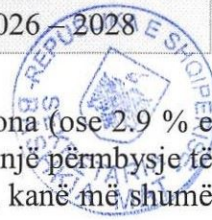
Asnjë nivel arsimor i përfunduar – Në këtë kategori përfshihen 129 persona (ose 0.7% e totalit të popullsisë), nga të cilat/cilët 58.1% janë gra dhe 41.9% burra. Gratë përbëjnë shumicën, çka sugjeron se ato kanë qenë më të prekura nga mungesa e aksesit në arsim, veçanërisht në mjedise rurale ose në brezat më të vjetër.

Arsimi fillor – Nga 919 persona (ose 4.9 % e totalit të popullsisë) që kanë përfunduar vetëm arsimin fillor, 62.8% janë gra dhe 37.2% burra. Kjo përqindje e lartë e grave tregon se shumë prej tyre kanë ndërprerë shkollimin në fazat e hershme, ndoshta për shkak të kufizimeve ekonomike, normave kulturore apo detyrimeve familjare.

Shkolla 7/8/9-vjeçare – Ky është niveli më i përhapur i arsimit në Bashkinë Mat, me 6,137 persona (ose 32.5 % e totalit të popullsisë). 52.9% janë gra dhe 47.1% burra. Shpërndarja është relativisht e balancuar, duke treguar përmirësime në aksesin e barabartë në arsimin e detyrueshëm për të dy gjinitë.

Shkolla e mesme – Nga 4,919 persona me arsim të mesëm (ose 26 % e totalit të popullsisë), 58% janë burra dhe 42% gra. Pjesëmarrja e grave bie ndjeshëm në këtë nivel, duke sugjeruar se shumë vajza dhe të reja nuk e vazhdojnë shkollimin pas arsimit të detyrueshëm, për shkak të barrierave strukturore dhe sociale.

⁹<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

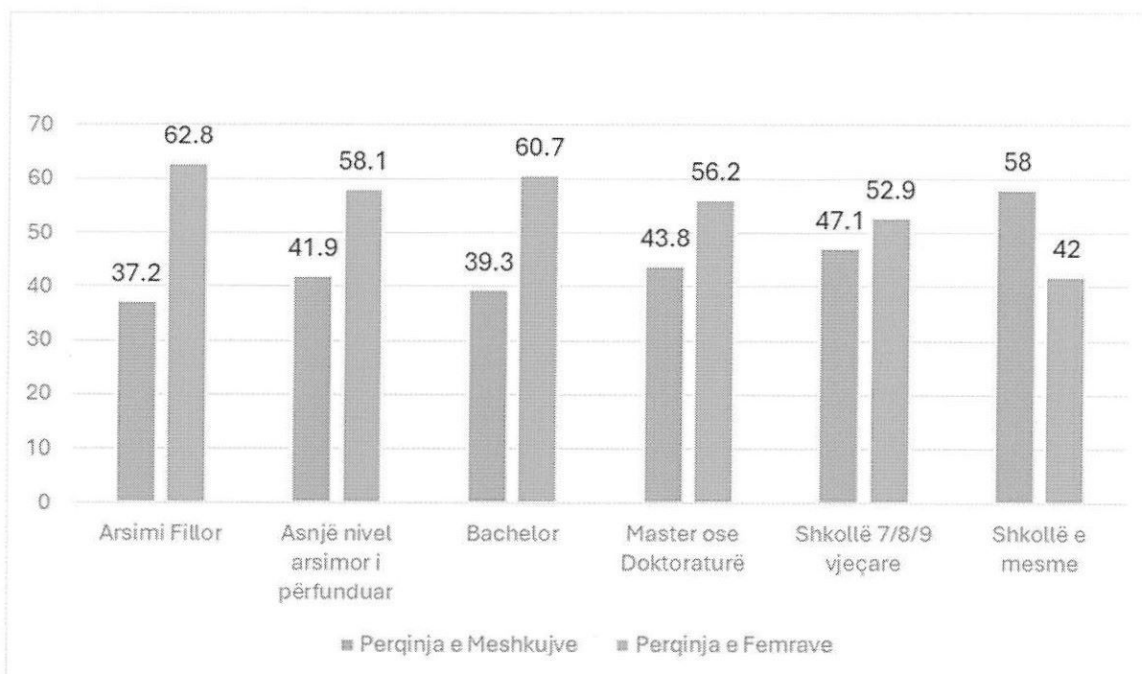

Bachelor – Në këtë nivel të arsimit të lartë janë aktualisht 547 persona (ose 2.9 % e totalit të popullsisë), ku 60.7% janë gra dhe 39.3% burra. Kjo tregon një përmbysje të tendencës: gratë që e vazhdojnë shkollimin përtej arsimit të mesëm, kanë më shumë gjasa ta çojnë atë drejt një diplome universitare.

Master ose Doktoraturë – Nga 983 persona (ose 5.2 % e totalit të popullsisë) me këto diploma të avancuara, 56.2% janë gra dhe 43.8% burra. Gratë përfaqësojnë shumicën edhe në këtë nivel, duke reflektuar një prani të fortë të tyre në arsimin akademik të avancuar.

Përmbledhje – Të dhënat tregojnë dy tendenca të dallueshme: në nivelet e ulëta të arsimit (fillor ose më pak), gratë, të rejtat dhe vajzat janë më të prekura nga përjashtimi, ndërsa në nivelet e larta, ato përbëjnë shumicën. Kjo sugjeron se sfidat për barazinë gjinore në arsim janë më të theksuara në fazat e hershme të shkollimit. Për të reduktuar hendekun gjinor, është e nevojshme të ndërmerren masa që mbështesin mbajtjen e vajzave në shkollë, veçanërisht në arsimin e mesëm, dhe që promovojnë vijimin e arsimit të lartë për të dyja gjinitë.

Grafiku nr.2: Shpërndarja gjinore sipas nivelit arsimor në Bashkinë Mat

Statusi martesor

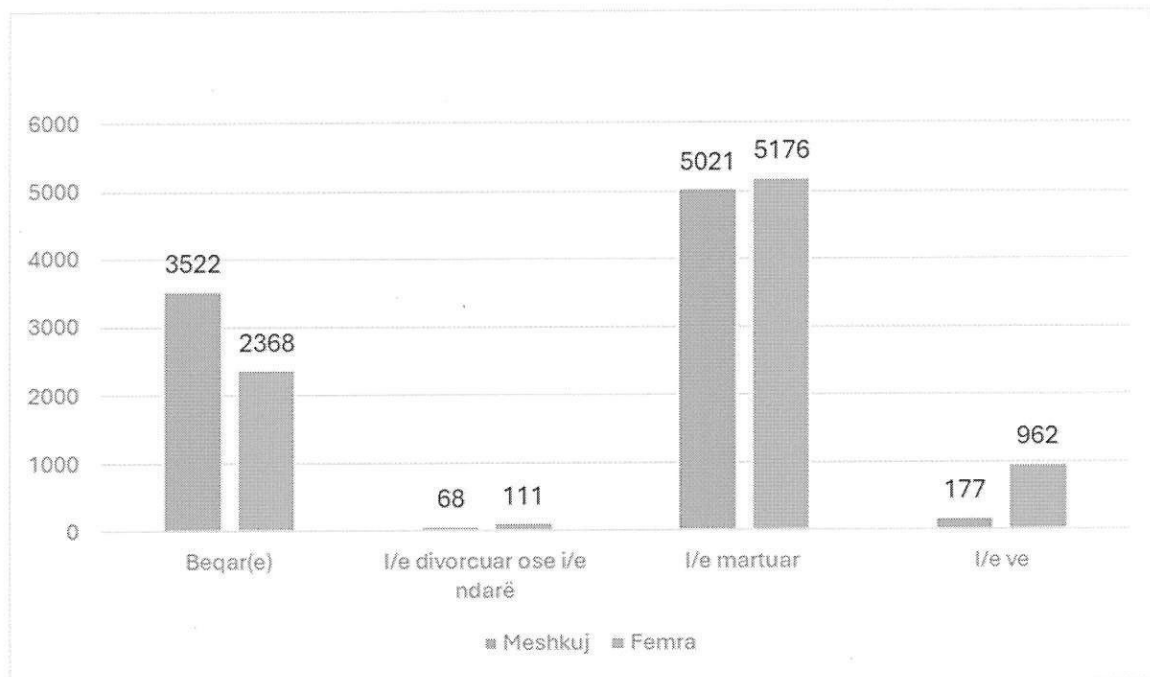

Tabela nr. 6 – Statusi martesor i popullsisë mbi 10 vjeç në Bashkinë Mat

#	Emërtimi	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Beqar(e)	3522	2368	5890	59.8	40.2
2	I/e martuar	5021	5176	10197	49.2	50.8
3	I/e divorcuar ose i/e ndarë	68	111	179	38.0	62.0
4	I/e ve	177	962	1139	15.5	84.5

Tabela më sipër nr.6 paraqet shpërndarjen gjinore të popullsisë mbi 10 vjeç sipas statusit martesor, për vitin 2024. Sikurse shihet edhe nga tabela, në kategorinë e personave “beqare/beqarë” burrat dhe të rinjtë janë në një numër më të konsiderueshëm, ndërsa gratë dhe të rejtat dominojnë në kategorinë e personave “të ve” dhe “të divorcuar ose të ndarë”. Përqindjet tregojnë dallime të theksuara në statutet martesore midis gjinive.

Grafiku nr. 3 Shpërndarja gjinore sipas statusit civil në Bashkinë Mat për vitin 2024

Shpërndarja sipas statusit martesor në Bashkinë Mat tregon dallime të qarta gjinore, të cilat pasqyrojnë ndikimin e normave sociale, jetëgjatësisë dhe rolit gjinor në jetën familjare dhe martesore.

Në kategorinë **“beqar(e)”**, janë gjithsej 5,890 persona (ose 31.2% e popullsisë), nga të cilët 59.8% janë burra/të rinj/djem dhe 40.2% gra/të reja/vajza. Burrat përfaqësojnë shumicën e beqareve/beqarëve, gjë që mund të lidhet me tendencën e tyre për t'u martuar në moshë më të madhe ose për të qëndruar më gjatë pa u martuar, krahasuar me gratë.

Në kategorinë **“i/e martuar”**, janë 10,197 persona (ose 54% e popullsisë), me një ndarje të balancuar: 49.2% burra dhe 50.8% gra. Kjo tregon një përfshirje të ngjashme të të dy gjinive në martesë, duke reflektuar norma të qëndrueshme familjare, megjithëse dallimet mund të shfaqen më qartë në grupmosha të caktuara ose në zonat urbane dhe rurale.

Në kategorinë **“i/e divorcuar ose i/e ndarë”**, nga 179 persona (ose 0.9% e popullsisë), 62% janë gra dhe vetëm 38% burra. Gratë përfaqësojnë shumicën në këtë status, çka mund të jetë pasojë e vështirësive të rimartesës për to, përgjegjësi për fëmijët pas ndarjes, apo vendimmarrjes së tyre më të shpeshtë për të formalizuar një ndarje.

Në kategorinë **“i/e ve”**, janë 1,139 persona (ose 6% e popullsisë), nga të cilët 84.5% janë gra dhe vetëm 15.5% burra. Ky ndryshim është shumë i theksuar dhe reflekton jetëgjatësinë më të lartë të grave, si dhe faktin që burrat kanë më shumë gjasa të rimartohen pas vdekjes së bashkëshortes.

Të dhënat tregojnë se gratë në moshë të madhe përballen më shpesh me situata si vetmia, humbja e bashkëshortit dhe vështirësi ekonomike. Kjo evidenton nevojën për politika sociale që mbështesin gratë e veja dhe të ndara, duke garantuar akses në shërbime sociale, ndihmë financiare dhe përfshirje aktive në komunitet.

Analiza e këtyre të dhënave ndihmon në identifikimin e grupeve më të ndjeshme ndaj përjashtimit social dhe ekonomik për shkak të gjinisë dhe statusit martesor, dhe krijon bazë për politika të drejta dhe të ndjeshme gjinore në nivel vendor.

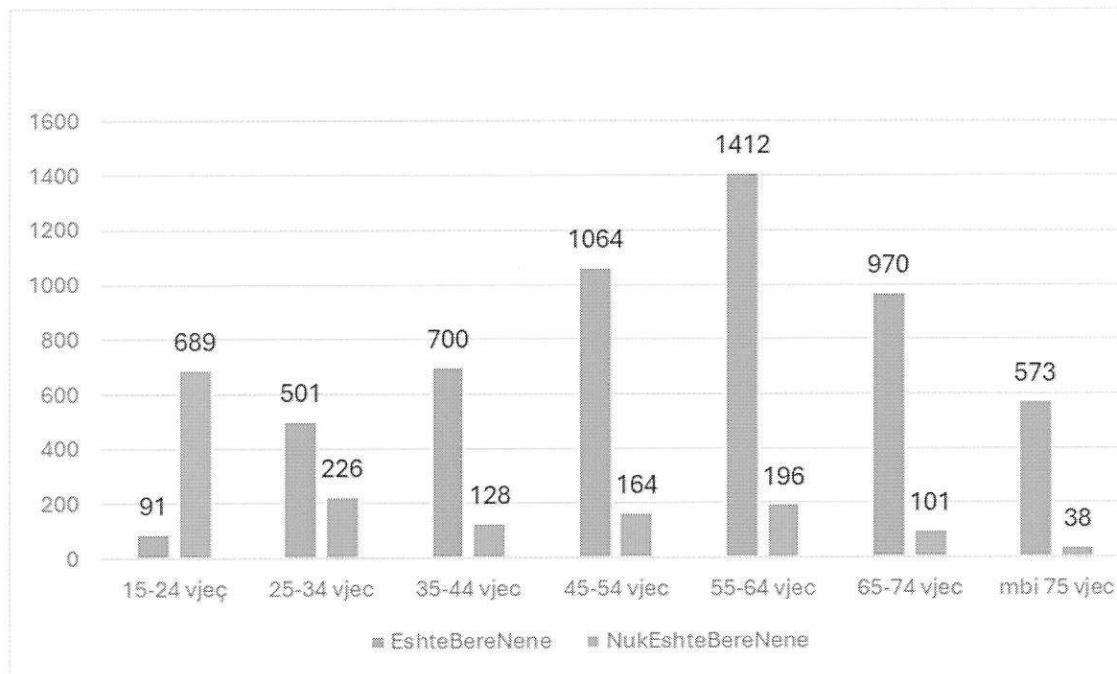
Statusi i nënës

Tabela nr. 7 – Statusi i nënës sipas grupmoshave në Bashkinë Mat¹⁰

Grupmosha	Kanë lindur	Nuk kanë lindur	Gjithsej	% kanë lindur	% NUK kanë lindur
15-24 vjeç	91	689	780	11.7	88.3
25-34 vjeç	501	226	727	68.9	31.1
35-44 vjeç	700	128	828	84.5	15.5
45-54 vjeç	1064	164	1228	86.6	13.4
55-64 vjeç	1412	196	1608	87.8	12.2
65-74 vjeç	970	101	1071	90.6	9.4
mbi 75 vjeç	573	38	611	93.8	6.2

Tabela tregon numrin dhe përqindjen e të rejave dhe grave që kanë lindur dhe nuk kanë lindur në grupmosha të ndryshme. Shumica e të rejave dhe grave në grupmoshat mbi 25 vjeç kanë lindur, ndërsa në grupmoshën 15-24 vjeç pjesa më e madhe nuk kanë lindur ende. Të dhënat janë marrë nga INSTAT dhe i përkasin vitit 2024.

Grafiku nr.4 Përqindja e femrave që kanë lindur sipas grupmoshave në Bashkinë Mat

Të dhënat mbi lindshmërinë paraqitur në tabelë dhe ilustruar dhe me grafik (4) sipas grupmoshave në Bashkinë Mat tregojnë një prirje të qartë brezash në lidhje me

¹⁰<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

sjelljen riprodhuese të grave dhe ndryshimet sociale që ndikojnë vendimet për lindjen e fëmijëve.

Në grupmoshën **15–24 vjeç**, vetëm **9.4%** e vajzave, të rejave dhe grave kanë lindur, ndërsa **90.6%** nuk kanë lindur. Kjo përqindje e ulët është në përputhje me trendet bashkëkohore, ku vajzat dhe të rejat në këtë moshë shpesh ndjekin arsimimin ose angazhohen në tregun e punës para krijimit të një familjeje.

Në grupmoshën **25–34 vjeç**, **70.5%** e të rejave dhe grave kanë lindur, ndërsa **29.5%** ende jo. Kjo grupmoshë përfaqëson fazën më aktive të jetës riprodhuese, kur ndodh pjesa më e madhe e lindjeve. Megjithatë, përqindja e atyre që ende nuk kanë lindur mbetet relativisht e lartë, duke treguar një zhvendosje drejt lindjes në moshë më të avancuar.

Në grupmoshën **35–44 vjeç**, **86.7%** e grave kanë lindur dhe vetëm **13.3%** nuk kanë. Kjo tregon se shumica dërrmuese e grave e kanë përmbyshur funksionin riprodhues para kësaj moshe, duke u afruar me normat tradicionale të brezave të mëparshëm.

Në grupmoshën **45–54 vjeç**, **90.9%** e grave kanë lindur, ndërsa në grupmoshën **55–64 vjeç**, kjo shifër rritet në **92.1%**. Kjo vazhdimësi tregon se, ndonëse me pak ndryshime, norma kulturore për të pasur fëmijë ka qenë mjaft e qëndrueshme.

Në grupmoshat më të mëdha, **65–74 vjeç** dhe **mbi 75 vjeç**, përqindjet janë përkatësisht **94.4%** dhe **94.3%**, duke reflektuar qartë pritshmëritë tradicionale të shoqërisë për amësinë. Në këto breza, të mos pasurit fëmijë ka qenë përjashtim dhe jo normë.

Ky informacion tregon një ndryshim të qartë në prirjet sociale: vajzat dhe gratë e reja po zgjedhin të shtyjnë krijimin e familjes, ndërsa brezat e mëparshëm janë karakterizuar nga lindshmëri më e hershme dhe më e përgjithshme. Ky tranzicion ndikon në politikat vendore për planifikim familjar, mbështetje për arsimin dhe fuqizimin ekonomik të vajzave, të rejave dhe grave, si dhe për ndërtimin e shërbimeve që përshtaten me realitetin e ri demografik.

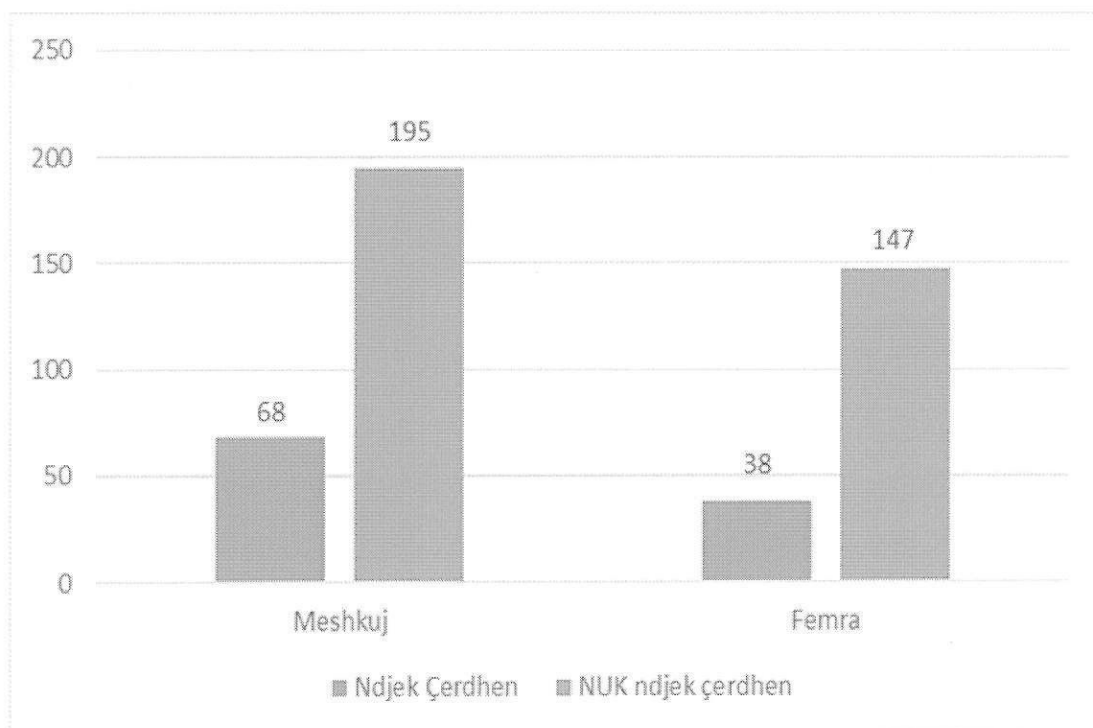
Frekuentimi i Çerdhes

Tabela nr. 8 – Frekuentimi i çerdhes nga fëmijët sipas gjinisë në Bashkinë Mat¹¹

#	Emërtimi	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Ndjek Çerdhen	68	38	106	64.0	36.0
2	NUK ndjek çerdhen	195	147	342	57.0	43.0

Tabela nr.8 paraqet numrin dhe përqindjen e fëmijëve që ndjekin dhe nuk ndjekin çerdhen, sipas gjinisë. Nga të dhënat, 106 fëmijë ndjekin çerdhen, me përqindje më të lartë tek djemtë (64%), ndërsa 342 fëmijë nuk e ndjekin. Kjo tregon një nevojë për rritjen e pjesëmarrjes në shërbimet e hershme arsimore.

Grafiku nr.5 Frekuentimi i çerdhes nga fëmijët sipas gjinisë në Bashkinë Mat

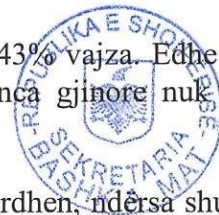

Nga tabela nr.8 dhe paraqitja grafike nr.5 shihet se total nga 448 fëmijë në Bashkinë Mat, 106 fëmijë (rreth 23.7%) ndjekin çerdhen, ndërsa 342 fëmijë (rreth 76.3%) nuk ndjekin.

Ndër fëmijët që ndjekin çerdhen, 64% janë djem dhe 36% vajza. Shpërndarja është relativisht e balancuar dhe nuk tregon për ndonjë prirje të theksuar gjinore në përfshirjen në çerdhe.

¹¹<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Edhe te fëmijët që **nuk** ndjekin çerdhen, 57% janë djem dhe 43% vajza. Edhe këtu, ndonëse ka një përqindje pak më të lartë të djemve, diferenca gjinore nuk është domethënëse.

Ajo që bie në sy është se vetëm rreth 1 në 3 fëmijë ndjekin çerdhen, ndërsa shumica nuk përfitojnë nga ky shërbim. Kjo përqindje e ulët mund të lidhet me mungesën e infrastrukturës së mjaftueshme, kostot për familjet, mungesën e besimit tek institucionet publike ose preferencën për kujdesin familjar – kryesisht nga nëna apo gjyshërit.

Ky realitet ndikon drejtpërdrejt në mundësitë e prindërve për të qenë aktivë në tregun e punës, veçanërisht për gratë. Kur kujdesi për fëmijët e vegjël bie kryesisht mbi gratë, ato kanë më pak kohë për të ndjekur punësim, arsimim apo angazhim publik.

Kjo situatë nënvizon rëndësinë e investimit në çerdhe publike dhe të aksesueshme, si një masë e domosdoshme për të mbështetur barazinë gjinore dhe fuqizimin ekonomik të grave në Bashkinë Mat.

Frekuentimi i Kopshtit

Tabela nr. 9 – Frekuentimi i kopshtit nga fëmijët 3-6 vjeç sipas gjinisë në Bashkinë Mat¹²

#	Frekuentimi	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Ndjek kopshtin	301	241	542	55.5	44.5
2	NUK ndjek kopshtin	143	101	244	58.6	41.4

Tabela nr.9 tregon numrin dhe përqindjen e fëmijëve të moshës 3-6 vjeç që ndjekin dhe nuk ndjekin kopshtin, të ndarë sipas gjinisë. Rezultatet tregojnë se 542 fëmijë ndjekin kopshtin, me një pjesëmarrje pak më të lartë të djemve (55.5%). Ndërkohë, 244 fëmijë nuk ndjekin kopshtin, ku përsëri djemtë kanë një përqindje më të madhe.

Këtu vihet re se një numër i konsiderueshëm fëmijësh nuk ndjekin kopshtin (**244 gjithsej**), dhe ndër ta vajzat përbëjnë një përqindje më të ulët (**41.4%**) krahasuar me përfaqësimin e tyre tek fëmijët që ndjekin kopshtin (**44.5%**). Kjo sugjeron se vajzat janë pak më të prirura të mbeten jashtë institucioneve parashkollore krahasuar me djemtë, duke ngritur shqetësime për barazinë gjinore që në fazat e hershme të edukimit.

Ky fakt ka ndikim të drejtpërdrejtë te nënat, sepse në kontekstin e shoqërisë shqiptare, kujdesi për fëmijët e moshës parashkollore bie kryesisht mbi to. Prandaj:

– Nën timer e fëmijëve që nuk ndjekin kopshtin kanë më pak mundësi të jenë të punësuar me kohë të plotë ose të ndjekin karrierën.

– Kjo situatë përkeqësohet në rastin kur fëmija është vajzë, për shkak të normave kulturore që nuk i japin gjithmonë përparësi edukimit të hershëm për vajzat.

Në këtë mënyrë, të dhënat e Bashkisë Mat tregojnë një prirje që përforcon ciklin e pabarazisë gjinore: **vajzat mbeten më shpesh jashtë kopshtit → nënat mbajnë barrën e kujdesit → gratë kufizohen në mundësitë për punësim dhe zhvillim → varësia ekonomike dhe sociale e vajzave, të rejave dhe grave rritet.**

Adresimi i kësaj tendence të identifikuar përmes të dhënave të mësipërme, duhet të jetë një pikë kyçe në planin vendor të veprimit për barazinë gjinore të Bashkisë Mat, me ndërhyrje konkrete, të kombinuara apo duke ju referuar edhe ndërhyrjeve specifike në këtë drejtim të parashikuara në Planin Vendor të Veprimit për Asimin Parauniversitar, për të:

- rritur numrin e fëmijëve, veçanërisht vajzave, që ndjekin kopshte publike,
- zgjeruar kapacitetet e institucioneve parashkollore,
- ofruar lehtësira për prindërit që punojnë, dhe
- promovuar ndarjen e barabartë të përgjegjësisë të kujdesit brenda familjes.

¹²<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Analiza e të dhënave të personat me Aftësi të Kufizuar

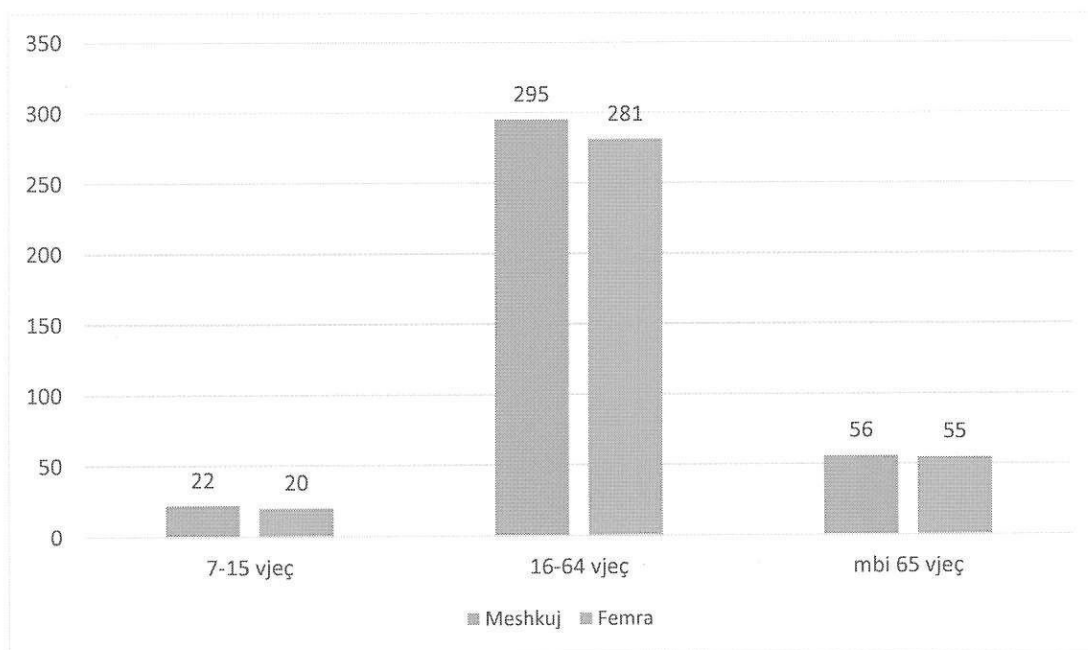

Tabela nr.10 paraqet shpërndarjen gjinore dhe sipas grupmoshave të personave me aftësi të kufizuar. Numri më i madh i tyre është në grupmoshën 16-64 vjeç, ku të rejtat dhe gratë përbëjnë 48.7%. Në grupmoshën 5-14 vjeç dominojnë djemtë me 52.4%. Të dhënat ndihmojnë në planifikimin e shërbimeve dhe politikave sociale për këtë kategori, të cilat kur parashikohen në një plan vendor veprimi për baazinë gjinore, duhet të jenë domosdoshmërisht shërbime dhe politika të përgjigjshme gjinore.

Tabela nr. 10 – Numri i personave me aftësi të kufizuar sipas grupmoshave dhe gjinisë në Bashkinë Mat¹³ për vitin 2024

Grupmosha	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
7-15 vjeç	22	20	42	52.4	47.6
16-64 vjeç	295	281	576	51.2	48.7
mbi 65 vjeç	56	55	111	50.5	49.5

Grafiku nr.6. Numri i personave me aftësi të kufizuar sipas grupmoshave dhe gjinisë në Bashkinë Mat

¹³<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Të dhënat e paraqitura në tabelwn nr.10 dhe grafikun nr.6 tregojnë për personat me aftësi të kufizuara në Bashkinë Mat tregojnë një prirje të qartë gjinore; me ndikim të drejtpërdrejtë në barazinë dhe përfshirjen sociale të grave. Në të gjitha grupmoshat, me një diferencë shumë të vogël janë djem më lartë konkretisht për grupmoshën 7-15 vjeç djemtë përbëjnë **(52.4%)**, në grupmoshën 16–64 vjeç, gratë përbëjnë **51.2%** të të prekurve, ndërsa në grupmoshën mbi 65 vjeç, kjo përqindje ulet shumë pak në **50.1%**. Kjo pasqyron faktorë si jetëgjatësia më e lartë e grave dhe ekspozimi më i madh i burrave ndaj vështirësive shëndetësore dhe sociale gjatë jetës.

Dallimet gjinore konfirmohen edhe sipas llojit të vështirësisë. Në çdo kategori – shikim, dëgjim, ecje, kujtesë, kujdes ndaj vetes dhe komunikim – gratë përfaqësojnë përqindje më të lartë. Më e theksuara është në **shikim (57.6%)** dhe **kujdesin e përditshëm (54.7%)**. Këto të dhëna tregojnë se gratë me aftësi të kufizuara përballen me pengesa të shumëfishta: fizike, institucionale dhe sociale. Ato shpesh përjetojnë një formë të dyfishtë përjashtimi – si gra dhe si persona me aftësi të kufizuara – duke pasur më pak akses në arsim, punësim dhe shërbime.

Këto fakte theksojnë nevojën për politika të posaçme që adresojnë sfidat e grave me aftësi të kufizuara. Bashkia Mat duhet të marrë masa për të siguruar infrastrukturë të aksesueshme, shërbime sociale e shëndetësore të përshtatura, mbështetje për përfshirje në tregun e punës dhe mbrojtje nga diskriminimi. Përfshirja aktive e kësaj kategorie në planifikimin gjinor është thelbësore për të ndërtuar një shoqëri më gjithëpërfshirëse dhe të drejtë.

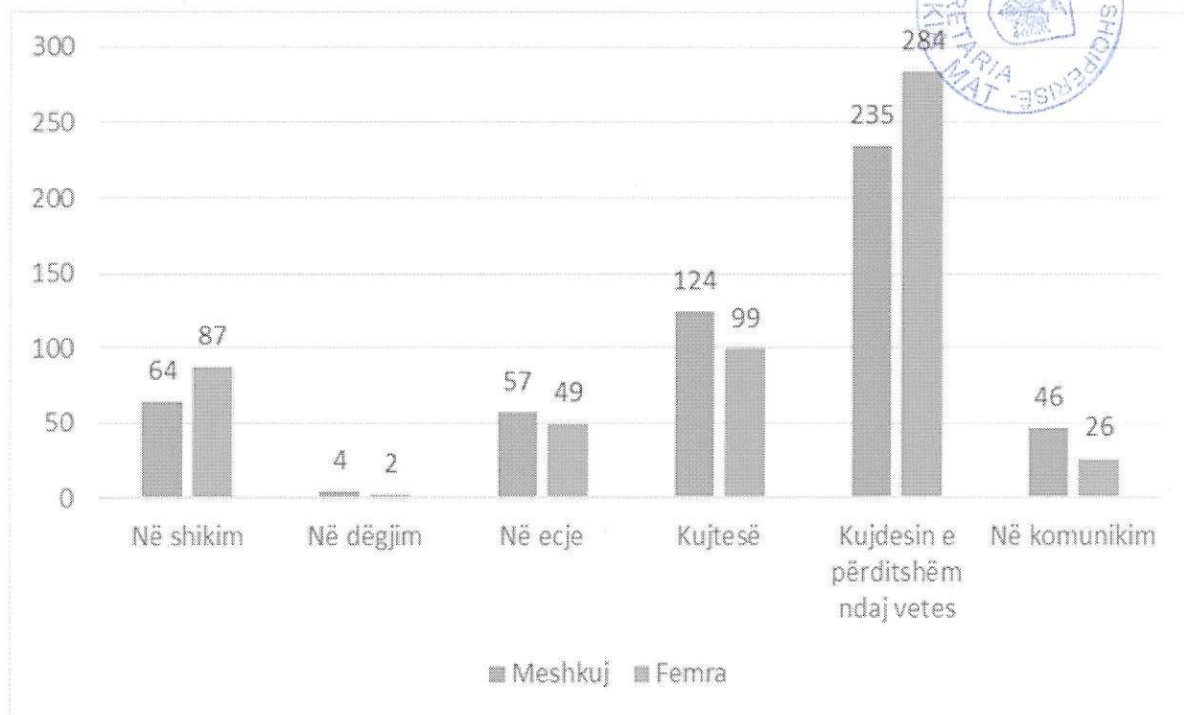
Tabela nr. 11 – Personat me aftësi të kufizuar sipas llojit të vështirësisë dhe gjinisë në Bashkinë Mat¹⁴

#	Lloji i vështirësisë	Meshkuj	Femra	Gjithsej	% Meshkuj	% Femra
1	Në shikim	64	87	151	42.4	57.6
2	Në dëgjim	4	2	6	66.7	33.3
3	Në ecje	57	49	106	53.8	46.2
4	Kujtesë	124	99	223	55.6	44.4
5	Kujdesin e përditshëm ndaj vetes	235	284	519	45.3	54.7
6	Në komunikim	46	26	72	63.9	36.1

Tabela nr. 11 paraqet numrin dhe përqindjen e personave me aftësi të kufizuar sipas llojeve të ndryshme të vështirësive (shikim, dëgjim, ecje, kujtesë, kujdes ndaj vetes dhe komunikim), të ndarë sipas gjinisë. Gratë, të reja dhe vajzat përbëjnë një përqindje më të madhe në kategoritë e shikimit dhe kujdesin e përditshëm ndaj vetes, duke reflektuar nevojën për politika dhe shërbime të përshtatura

¹⁴<https://www.instat.gov.al/al/temat/statistikat-e-p%C3%ABrgjithshme-dhe-rajonale/tregues-sipas-bashkive/>

Grafiku nr.7: Personat me aftësi të kufizuar sipas llojit të vështirësisë dhe gjinisë në Bashkinë Mat

Punëkërkuëset/Punëkërkuësit e papunë në Bashkinë Mat

Të dhënat mbi punëkërkuëset/punëkërkuësit e papunë të regjistruar në zyrën e punës tregojnë disa dinamika të rëndësishme, si në nivel të përgjithshëm bashkie, ashtu edhe në ndarje sipas kategorive të veçanta dhe njësive administrative.

Të dhëna të përgjithshme:

- **Numri total i grave/të rejave të regjistruara si punëkërkuëse** është më i lartë se ai i burrave/ të rinjve: **682 gra/të reja** kundrejt **625 burra/të rinj**, duke sugjeruar një pabarazi gjinore në aksesin në punësim dhe nevojën për politika të targetuara për fuqizimin ekonomik të grave.
- **Grupet më të rrezikuara përfshijnë:**
 - **Personat me aftësi të kufizuara (PAK):** 213 raste
 - **Gra kryefamiljare:** 25 raste
 - **Individë të komunitetit rom/egjiptian:** 30 raste
 - **Emigrante/Emigrantë të rikthyer:** 20 raste

Këto kategori përfaqësojnë grupe me rrezik të lartë për përjashtim nga tregu i punës dhe kërkojnë mbështetje specifike për integrim social dhe ekonomik.

Ndarja sipas njësive administrative:

- Burreli përqendron pjesën më të madhe të punëkërkuëseve/punëkërkuësve në bashki me 981 persona të regjistruar, çka tregon rëndësinë për ndërhyrje me programe të përqendruara në këtë zonë urbane.
- Pasuar nga:
 - Koms (88 punëkërkuëse/punëkërkuës)
 - Lis (66) dhe Rukaj (65)
- Macukull dhe Derjan shfaqin nivele më të ulëta të papunësisë së regjistruar, përkatësisht me 10 dhe 17 persona, por kjo nuk përjashton nevojën për ndërhyrje, sidomos nëse papunësia është strukturore apo afatgjatë.

Të dhënat nënvizojnë nevojën për:

- Zhvillimin e programeve të punësimit të targetuar, veçanërisht për gratë, PAK dhe komunitetet e marginalizuara;
- Nxitjen e punësimit në njësitë me përqendrim të lartë papunësie si Burrel, Koms dhe Lis;
- Forcimin e bashkëpunimit mes bashkisë dhe zyrës së punës, si dhe ngritjen e formave të ndërmjetësimit të punës në nivel komunitar.

Situata e Punëkërkuëseve/Punëkërkuësve dhe Ndhmës Ekonomike

- **Numri i individëve me ndihmë ekonomike të regjistruar në zyrën e punës:** 879
Këta janë persona që përfitojnë ndihmë ekonomike dhe janë të regjistruar si punëkërkuëse/punëkërkuës aktivë.

- **Numri i individëve me ndihmë ekonomike, në moshë pune:** 2042
Tregon potencialin e papërdorur të fuqisë punëtore në nevojë, që janë aktualisht përfituese/përfitues të ndihmës ekonomike dhe në moshë pune. Diferenca midis këtij numri dhe atyre të regjistruar në zyrën e punës (879) tregon një **mospërputhje të madhe** në përfshirjen e tyre në shërbime të punësimit.
- **Totali i punëkërkueseve/punëkërkuesve të papunë:** 1,307
Ky numër përfshin individë që mund të mos jenë përfituese/përfitues të ndihmës ekonomike, por janë të papuna/papunë dhe aktive/aktivë në kërkimin e punës.

Ka një potencial të pashfrytëzuar për të përfshirë më shumë individë në moshë pune, veçanërisht përfituese/përfitues të ndihmës ekonomike, në programet e punësimit dhe regjistrimin në zyrat përkatëse. Rreth 57% e përfitueseve/përfituesve në moshë pune nuk janë të regjistruar si punëkërkuese/punëkërkues aktivë.

Trajnimet Profesionale

- Numri i trajnimeve profesionale të ofruara nga zyra e punës: 10
- Numri i përfitueseve/përfituesve nga trajnimet profesionale: 320
Çdo trajnim ka pasur mesatarisht rreth 32 përfituese/përfitues, që tregon se trajnimet kanë pasur shtrirje të gjerë, por edhe nevojë për më shumë diversifikim në profile dhe numër trajnimesh.
- Numri i rasteve të ndërmjetësimit për punësim: 92
Ky numër është dukshëm më i ulët në krahasim me kërkesën – vetëm 7% e punëkërkueseve/punëkërkuesve janë ndërmjetësuar për punë (92 nga 1,307), gjë që tregon për efikasitet të ulët të ndërmjetësimit ose për mungesë të ofertave të përshtatshme në treg.

Bashkia Mat ka vendosur bashkëpunime të rëndësishme me institucione të ndryshme publike për të lehtësuar përfshirjen e grupeve vulnerabël në tregun e punës dhe në programet e aktivizimit social. Këto institucione ofrojnë një gamë shërbimesh publike, brenda të cilave është mundësuar angazhimi përmes praktikave, punës komunitare apo nismave për nxitjen e punësimit.

Lista e institucioneve bashkëpunuese:

- Bashkia Mat
- Drejtoria e Shërbimit Spitalor
- Drejtoria e Ujësjellës Kanalizimeve
- Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimit të Transportit Rrugor
- Agjencia e Funksioneve të Trasferueshme
- Subjektet private:
- Panther Albania

- Fortuna Mat
- Minierat, etj.

Llojet e trajnimeve dhe angazhimeve të ofruara

Bashkia Mat, në kuadër të “**Programeve të Nxjitjes së Punësimit**”, ka zbatuar dy forma kryesore të angazhimit profesional për persona në nevojë ose grupe vulnerabël:

1. **Punë publike në komunitet (PPK)** – në bashkëpunim me institucionet vendore, përfshirë Bashkinë Mat, duke mundësuar angazhimin e individëve në detyra të dobishme për komunitetin.
2. **Praktikë profesionale** – përmes programeve të integruara që lidhen me përgatitjen për tregun e punës, gjithashtu në partneritet me Bashkinë Mat.

Bizneset në territorin e Bashkisë Mat

Bazuar në të dhënat për **numrin e bizneseve sipas njësive administrative në Bashkinë Mat**, vihet re një përqendrim i ndjeshëm i aktivitetit ekonomik në qytetin e **Burrelit**, ndërkohë që pjesa më e madhe e njësive të tjera kanë një numër shumë të ulët biznesesh.

Tabela nr.11 Njësia administrave dhe numri bizneseve

Njësia Administrative	Nr. i Bizneseve	Koment
Burrel	400	Qendra kryesore urbane dhe ekonomike e bashkisë – dominon dukshëm në aktivitetin ekonomik
Komsi	33	Nivel mesatar – potencial për zhvillim më të madh
Lis	15	Niveli i ulët i biznesit, por me prani të moderuar krahasuar me zonat e tjera rurale
Ulëz	11	Aktivitet modest – mundësi për mbështetje agrobiznesi/turizmi natyror
Baz	4	Aktivitet shumë i kufizuar
Rukaj, Macukull	nga 2	Prani minimale biznesi
Derjan	0	Mungesë totale aktiviteti ekonomik të regjistruar

Nga analiza e të dhënave vihet re:

1. Pabarazi e theksuar në shpërndarjen e bizneseve – mbi 85% e bizneseve ndodhen vetëm në qytetin e Burrelit, duke lënë njësitë e tjera në kushte të vështira zhvillimi ekonomik.

2. Zonat rurale janë të nënpërfaqësuar ekonomikisht, duke treguar mungesë investimesh, mbështetje për sipërmarrje ose mundësi të kufizuara tregu.
3. Derjan ka mungesë të plotë të aktivitetit biznesor, çka tregon nevojën për ndërhyrje emergjente në formë programesh zhvillimi rural, subvencione për bujqësi apo mbështetje për agroturizëm.
4. Potencial i pashfrytëzuar në njësi si Komsî, Lis dhe Ulëz, ku ka prani të moderuar biznesi dhe mund të nxiten forma të reja të sipërmarrjes lokale.

3. Metodologjia

Përgatitja e Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028 është zhvilluar në bazë të një metodologjie të kombinuar, që ndërthur analizën e thelluar të kontekstit vendor me orientimin nga kuadri ligjor dhe dokumentet strategjike kombëtare dhe ndërkombëtare. Procesi ka qenë gjithëpërfshirës, i bazuar në të dhëna statistikore gjinore, në vlerësime institucionale dhe në praktikat më të mira të planifikimit vendor të barazisë gjinore.

Hapi i parë metodologjik ka qenë shqyrtimi i kuadrit ligjor dhe politik në të cilin do të mbështetet plani. Ky përfshinte, ndër të tjera, Ligjin nr. 9970 “Për barazinë gjinore në shoqëri” (në proces rishikimi), Ligjin nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, Strategjinë Kombëtare për Barazinë Gjinore 2021–2030, si dhe dokumente mbështetëse si Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore dhe Agjenda 2030 e Kombeve të Bashkuara - Objektivat e Zhvillimit të Qendrueshëm (OZHQ 5, 10 dhe 16), etj. Këto dokumente kanë orientuar konceptimin e objektivave, rolin e qeverisjes vendore dhe përgjegjësitë institucionale në zbatimin e parimeve të barazisë gjinore.

Në vijim, u realizua një analizë gjinore e thelluar e situatës në territorin e bashkisë, e ndarë në dy shtylla: analiza territoriale dhe vlerësimi i kapaciteteve institucionale. Analiza territoriale u mbështet në të dhënat statistikore të përpunuara nga INSTAT dhe burime të tjera administrative, të cilat u ndanë sipas gjinisë dhe u trajtuan sipas tematikave kryesore: popullsia sipas grupmoshave, niveli arsimor, normat e analfabetizmit, statusi martesor, lidhja e grave me amësinë, dhe aksesin e fëmijëve në shërbimet e hershme të kujdesit (çerdhe dhe kopshte). U trajtuan edhe çështje që lidhen me personat me aftësi të kufizuar, si shpërndarja gjinore dhe lloji i kufizimit.

Analiza mori gjithashtu në konsideratë diferencat midis zonave urbane dhe rurale të territorit të bashkisë, për të kuptuar nëse sfidat gjinore janë homogjene apo të ndikuara nga konteksti gjeografik dhe social. Kjo analizë ndihmoi në identifikimin e nevojave të ndryshme në nivel njësie administrative dhe krijoi bazën për përshtatjen e ndërhyrjeve në planin e veprimit.

Në aspektin institucional, u analizua struktura ekzistuese dhe funksionaliteti i mekanizmave për barazinë gjinore brenda bashkisë. Konkretisht, u shqyrtua nëse bashkia kishte nënshkruar Kartën Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore (në përputhje dhe plotësim të detyrimit përkatës të përcaktuar në SKBGJ 2021 – 2030 (masa IV.3.1.c)¹⁵; nëse Komisioni për Barazi Gjinore pranë Këshillit Bashkiak ishte funksional, dhe nëse Aleanca e Grave Këshilltare ishte aktive dhe me mbështetje buxhetore. Po ashtu, u vlerësua ekzistenca dhe roli i nëpunës/nëpunësit të barazisë gjinore brenda administratës, pozicionimi i saj/tij në strukturë (veçmas apo i lidhur me dhunën në familje), dhe çfarë roli dhe detyrash janë përcaktuar në përshkrimet e punës apo në rregulloren e brendshme të bashkisë.

¹⁵ Karta Evropiane për Barazi të Grave dhe Burrave në Jetën Vendore u nënshkrua nga bashkia Mat më 24 korrik 2025 me mbështetjen e UN Women Shqipëri në kuadër të zbatimit të projektit: Bashkimi Evropian për Barazinë Gjinore II - Instrumenti i Lehtësimit të Barazisë Gjinore në Shqipëri" (EU4GE GEF II), që financohet nga Bashkimi Evropian.

Pjesë e rëndësishme e metodologjisë ka qenë edhe vlerësimi i kapacitetit për integrimin e perspektivës gjinore në politikat dhe shërbimet publike, përmes ngritjes së një Komisioni të Administratës për Barazi Gjinore. U vlerësua nëse komisioni ekziston, është ngritur me urdhër të kryetarit të bashkisë dhe nëse ka një rregullore funksionimi për të garantuar zbatimin e parimeve të barazisë gjinore gjatë hartimit të buxhetit dhe planifikimit të shërbimeve.

Në vijim u shqyrtua praktika e mbledhjes së të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore për çdo shërbim vendor. U evidentua se për disa shërbime ekziston mbledhje e rregullt e të dhënave, ndërsa për të tjera ka nevojë për përmirësim të kapaciteteve administrative dhe metodave të raportimit. Po ashtu, u vlerësua nëse bashkia ka zbatuar ndonjëherë buxhetim të përgjigjshëm gjinor dhe në çfarë mase janë alokuar fonde për aktivitete që kontribuojnë në barazinë gjinore.

Kjo metodologji ka mundësuar jo vetëm një kuptim të qartë të sfidave gjinore në territorin e bashkisë, por edhe krijimin e një plani realist, të matshëm dhe të përshtatshëm me burimet dhe kontekstin lokal të vetëqeverisjes vendore.

4. Vizioni dhe objektivat strategjike

Në një periudhë trevjeçare, Bashkia synon të ndërtojë një realitet të prekshëm të barazisë gjinore, ku çdo vajzë dhe çdo djalë, çdo e re dhe i ri, çdo grua dhe çdo burrë, kanë mundësi të barabarta për të marrë pjesë, për t'u përfaqësuar, për të vendosur dhe për të përfituar nga zhvillimi vendor. Përmes zbatimit të Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028, do të konsolidohen strukturat institucionale, do të përmirësohet aksesueshmëria dhe cilësia e shërbimeve publike të cilat do të synohet të jenë të ndjeshme gjinore, do të zgjerohet pjesëmarrja dhe përfaqësimi i grave dhe të rejave në vendimmarrje, dhe do të ndërtohen komunitete më të sigurta, gjithëpërfshirëse dhe të ndjeshme ndaj nevojave të ndryshme gjinore në çdo cep të territorit bashkiak. Vizioni i këtij plani është që barazia gjinore të mos mbetet një parim në letër, por të përkthehet në përfitime konkrete në jetën e përditshme të qytetareve e qytetarëve, në të gjithë diversitetin e tyre.

5. Qëllimet dhe objektivat strategjike

Plani Vendor i Veprimit për Barazinë Gjinore i Bashkisë Mat 2026–2028 ndërtohet mbi **dy qëllime strategjike**, të cilat përfaqësojnë shtyllat themelore të ndërhyrjes së bashkisë në promovimin e barazisë gjinore në nivel vendor. Këto qëllime janë të përkthyer në objektiva specifike dhe aktivitete konkrete, që mund të zbatohen, monitorohen dhe maten përgjatë një periudhe trevjeçare.

Qëllimi Strategjik 1 (Q1):

Forcimi i vetëqeverisjes vendore përmes institucionalizimit të barazisë gjinore si parim themelor në çdo proces vendimmarrjeje, planifikimi, zbatimi, monitorimi, vlerësimi dhe raportimi publik.

Kjo nismë synon të konsolidojë vetëqeverisjen vendore duke e trajtuar barazinë gjinore jo vetëm si një angazhim politik apo normativ, por si një komponent funksional dhe të domosdoshëm të mënyrës se si organizohet, menaxhohet dhe zhvillohet Bashkia. Në këtë kuadër, barazia gjinore nuk shihet si një objektiv i shkëputur, por si një qasje ndërsektoriale që ndikon drejtpërdrejt në përmirësimin e proceseve vendimmarrëse, planifikuese, menaxheriale, zbatuese, monitoruese, vlerësuese dhe raportuese të vetëqeverisjes vendore.

Theksi vihet në ndërtimin e një kulture institucionale që njeh, promovon dhe mbron në mënyrë të barabartë, të drejtat dhe nevojat e ndryshme të grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve, vajzave dhe djemve, në të gjithë diversitetin e tyre, duke garantuar përfaqësim të drejtë, gjithëpërfshirës e të balancuar në strukturat e vendimmarrjes, përfshirje gjinore të balancuar në hartimin e politikave dhe qasje të njëjtë në shërbimet publike të përshtatura sipas nevojave specifike të individëve e grupeve të caktuara, shërbime këto që duhet të jenë gjithëpërfshirëse e të përgjigjshme gjinore.

Për realizimin e këtij qëllimi strategjik është e domosdoshme që parimi i barazisë gjinore të integrohet sistematikisht në të gjitha dokumentet strategjike të bashkisë, në politikat dhe buxhetet vendore, në analizat dhe vlerësimet që zhvillohen nga institucionet publike, si dhe në mënyrën e komunikimit dhe bashkëpunimit me qytetaret/qytetarët, në të gjithë diversitetin e tyre.

Kjo përfshin zhvillimin e kapaciteteve institucionale, vendosjen e mekanizmave të brendshëm për monitorim dhe llogaridhënie, si dhe fuqizimin e rolit të aktorëve vendorë — përfshirë këshillat bashkiakë, administratën vendore, organizatat e shoqërisë civile dhe komunitetin — në promovimin e barazisë gjinore si një element thelbësor dhe i panegociueshëm i qeverisjes së mirë.

Qëllimi Strategjik 1 përfshin katër objektiva specifike:

- **1.1.** Krijimi i një sistemi të qëndrueshëm dhe transparent të raportimit publik mbi progresin për barazinë gjinore, duke përdorur të dhëna të ndara sipas seksit dhe statistika gjinore të përditësuara, si dhe platforma digjitale.

- **1.2.** Fuqizimi i mekanizmave institucionale vendorë që merren me çështjet gjinore, përmes ngritjes së strukturave përfaqësuese, trajnimeve dhe rregulloreve funksionale.
- **1.3.** Nxitja dhe zgjerimi i pjesëmarrjes aktive të grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në proceset vendimmarrëse dhe konsultimet me komunitetin.
- **1.4.** Rritja e ndërgjegjësimit dhe edukimit publik mbi barazinë gjinore përmes fushatave informuese, aktiviteteve komunitare dhe bashkëpunimit me institucionet arsimore, mediat dhe organizatat e shoqërisë civile.

Qëllimi Strategjik 2 (Q2): Zhvillimi dhe ofrimi i shërbimeve publike gjithëpërfshirëse, të cilësisë së lartë dhe të ndjeshme ndaj gjinisë, që adresojnë nevojat konkrete të garve dhe burrave në të gjitha zonat e territorit të Bashkisë Mat.

Ky qëllim ka në qendër përmirësimin e ndjeshëm të cilësisë së jetës së qytetareve/qytetarëve përmes aksesit të barabartë në shërbime publike të përshtatura me nevojat e ndryshme gjinore dhe sociale të komunitetit. Ai synon që të gjitha shërbimet – si ato në arsim, shëndetësi, përkujdesje shoqërore, infrastrukturë, siguri publike, transport, dhe mbështetje për punësim – të projektohen dhe të zbatohen mbi baza që njohin dhe adresojnë në mënyrë të drejtë dhe efektive dallimet gjinore, ekonomike dhe territoriale mes qytetareve e qytetarëve, në të gjithë diversitetin e tyre.

Në mënyrë të veçantë, qëllimi thekson rëndësinë e ofrimit të shërbimeve që janë të aksesueshme, të përballueshme dhe të përshtatshme për gratë, burrat, të rejat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, pra – përfshirë personat me aftësi të kufizuara, të moshuarat/moshuarit, minoritetet dhe grupet në situata të cenueshme. Parimi i gjithëpërfshirjes kërkon që askush të mos mbetet pas në qasjen ndaj shërbimeve, ndërsa ndjeshmëria gjinore kërkon që çdo ndërhyrje të marrë parasysh rolet, përgjegjësitë dhe barrierat me të cilat përballen burrat dhe gratë, të rejat dhe të rinjtë, vajzat dhe djemtë në mënyrë të ndryshme në shoqëri.

Ky qëllim kërkon gjithashtu ndërtimin e kapaciteteve institucionale dhe profesionale për të analizuar dhe përdorur të dhënat të ndara sipas seksit dhe grupmoshës, si dhe statistika gjinore në planifikimin dhe ofrimin e shërbimeve, si dhe vendosjen e mekanizmave të monitorimit dhe vlerësimit të impaktit të tyre mbi barazinë gjinore dhe kohezionin social.

Qëllimi Strategjik 2 konkretizohet në pesë objektiva specifike:

- **2.1.** Garantimi i aksesit të barabartë dhe të balancuar territorialisht në shërbime publike të ndjeshme ndaj gjinisë, përmes strukturave vendore dhe mbështetjes ekonomike.
- **2.2.** Rritja e efektivitetit të qasjes shumë-sektoriale për mbrojtjen dhe mbështetjen e viktimave/të mbijetuarave/mbijetuarve të dhunës me bazë gjinore.
- **2.3.** Transformimi i lagjeve në hapësira të sigurta dhe të aksesueshme për të gjitha grupet në shoqëri përmes planifikimit urban të ndjeshëm gjinor.

- **2.4.** Promovimi i përfshirjes së barabartë gjinore në jetën kulturore dhe sportive, përmes infrastrukturës, përmbajtjes dhe pjesëmarrjes e përfaqësimit të barabartë.
- **2.5.** Rritja e kapaciteteve të profesionistëve/profesionistëve dhe ofruesve/ofruesve të shërbimeve publike për të kuptuar dhe zbatuar parimet e barazisë gjinore në punën e tyre të përditshme, përmes trajnimeve të rregullta, udhëzuesve praktikë dhe protokolleve të standardizuara.

Plani i Veprimit (matrica e aktiviteteve)

Qëllimi strategjik 1:

Forcimi i vetëqeverisjes vendore përmes institucionalizimit të barazisë gjinore si parim themelor në çdo proces vendimmarrjeje, planifikimi, zbatimi, monitorimi, vlerësimi dhe raportimi publik.

Objektivi Specifik (O1.1) Të krijohet një sistem i qëndrueshëm, transparent dhe periodik raportimi publik mbi progresin dhe angazhimet e Bashkisë për barazinë gjinore, përmes përdorimit të të dhënave gjinore, platformave digjitale dhe përfshirjes qytetare.					
Aktivitete	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
1.1.1 Publikimi i Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore në faqen e internetit të bashkisë dhe të Këshillit të Bashkive dhe Rajoneve Evropiane KBRE-së.	2026	Njësia përgjegjëse për administrimin e faqes zyrtare web të bashkisë; IT i/e bashkisë	Sekretariati i Këshillit Bashkiak, Komisioni i Këshillit Bashkiak për Barazinë Gjinore, Aleanca e Grave Këshilltare	5,000 lekë (faqe web, staf teknik)	Plani i publikuar dhe qasja publike në faqen zyrtare
1.1.2 Hartimi i udhëzimeve dhe tabelave të treguesve për monitorim.	2026	Njësia e Planifikimit Strategjik dhe Njësia e performancës	Njësia përgjegjëse për hartimin e statistikave/performancës	90,000 lekë(dizajni m + printim udhëzues)	Dokument i përfunduar dhe shpërndarë në drejtoritë përkatëse
1.1.3. Njohja me	2026	Njësia e Burimeve Njerëzore	INSTAT, donatorë	0	Numri i

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

instrumentet matëse për mbledhjen e të dhënave.					punonjëseve/punonjësve të njohur me instrumentat matëse për mbledhje e të dhënave, ndarë sipas seksit, pozicionit në bashki, etj.
1.14. Trajnim për punonjëset/punonjësit e bashkisë mbi mbledhjen e të dhënave të ndara sipas seksit, statistikave gjinore dhe formulimit e matjes së treguesve gjinorë.	2026 - 2028	Njësia e Burimeve Njerëzore	INSTAT, donatorë	180,000 lekë (trajnerë/trajnerë + logjistikë)	Numri i punonjëseve/punonjësve të trajnuara/trajnuar dhe vlerësimi pas-trajnit
1.1.5 Krijimi i një seksioni të posaçëm për Barazinë Gjinore në Website zyrtar të Bashkisë për publikimin e statistikave dhe konsultime publike për masat për barazinë gjinore në Bashki	2026 - 2027	IT i/e bashkisë	AKSHI, Shoqëria Civile	200,000 lekë (krijimi i një sesioni në website të bashkisë)	Sesioni i ri aktiv në website të bashkisë dhe numri i përdoruesve/përdoruesve aktivë
1.1.6 Përfshirja	2026	Njësia përgjegjëse për hartimin e	Njësitë	60,000 lekë	Seksioni funksional dhe

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

në rubrikën përkatëse të seksionit për konsultime publike për buxhetimin dhe nxitjen e pjesëmarrjen gjinore		Buxhetit Afatmesëm	Administrative, Gra Këshilltare	(takime + publikime informative)	pjesëmarrje gjithëpërfshirëse dhe e balancuar gjinore në konsultime
1.1.7 Kalendar Lokal dhe organizim i aktiviteteve për Ditët Ndërkombëtare të të Drejtave të Grave	Viti 2026 (i përsëritsh ëm çdo vit)	Njësitë përgjegjëse për kulturën dhe shërbimet sociale	Shkolla, OJF lokale, media	120,000 lekë (aktivitete, printime, logjistikë)	Numri i aktiviteteve të organizuara sipas kalendarit Numri i pjesëmarrësve/pjesëma rresve, ndarë sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, aftësisë së kufizuar, etj.
1.1.8 Sistem i integruar dixhital për mbledhjen dhe analizën gjinore të të dhënave në nivel vendor	2027 – 2028	IT dhe Përgjegjëset/Përgjegjësit/drejtueset/ drejtuesit e drejtorive/sectorëve në bashki	INSTAT, partnerë teknikë, eksperte/ekspertë të fushës	700,000 lekë (zhvillim sistemi + trajnime)	Sistem funksional, të dhëna të ndara sipas seksit të përditësuara dhe statistika gjinore të përpunuara për çdo sekor/fushë nën kompetencën e bashkisë
1.1.9. Organizimi i tryezave vjetore të konsultimit me komunitetin dhe aktorët vendorë mbi progresin e zbatimi të planit	2026 - 2028	Spektori i Barazisë Gjinore, Dhunës në Familje dhe Mbrojtjes së Fëmijëve, Drejtoria e Marrëdhënieve me Publikun / Transparencës dhe Drejtoria e Planifikimit Strategjik dhe Projekteve	Komisioni i Barazisë Gjinore, Organizata të shoqërisë civile lokale, Institucionet	0	Numri i takimeve të organizuara me komunitetin dhe aktorët vendorë mbi progresin e planit.

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

dhe të statistikave të publikuara.			arsimore dhe grupe të komunitetit		
1.1.10. Angazhimi i të rejave/rinjve, grupeve qytetare dhe OJF-ve lokale në mbikëqyrjen e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor përmes "grupeve vëzhguese" ose iniciativave për transparencë.	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimeve Sociale	Qendrat komunitare dhe rinore në territorin e bashkisë OJF që punojnë për transparencën, pjesëmarrjen qytetare dhe barazinë gjinore (p.sh. Qendra për të Drejtat e Grave, Qendra Rinore, etj.) Fakultetet/institucionet arsimore që kanë klube rinore apo departamente të shkencave sociale.	0	Numri i grupeve vëzhguese të ngritura dhe/ose aktiviteteve të ndërmarra nga të rejtat/rinjtë, grupet qytetare dhe OJF-të për të monitoruar dhe promovuar buxhetimin e përgjigjshëm gjinor në nivel vendor. Numri i propozimeve të dhëna nga këto grupe vëzhguese dhe të marra në konsideratë e të reflektuara në PBA çdo vit
1.1.11. Prezantimi dhe shpërndarja e statistikave gjinore mbi progresin e barazisë gjinore, përmes	2026 - 2028	Drejtoria e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit / IT, Drejtoria e Marrëdhënieve me Publikun, Njësitë Administrative dhe Qendrat Komunitare	Organizatave të shoqërisë civile që punojnë për barazinë gjinore dhe pjesëmarrjen qytetare,		Numri i publikimeve me statistika gjinore të përditësuara, mbi progresin e barazisë gjinore të shpërndara në platforma digjitale dhe media tradicionale.

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

platformave digjitale dhe kanaleve tradicionale të komunikimit me publikun.			Partnerëve teknikë dhe donatorëve.		
1.1.12. Monitorim dhe auditim i të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore	2026 - 2028	Zyra e Statistikave, Bashkia Mat Organizatat e Shoqërisë Civile për Barazinë Gjinore Instituti i Statistikave (INSTAT)	INSTAT Organizatave të Shoqërisë Civile Institucione Arsimore dhe Kërkimore Qendra Rajonale të Statistikave Njësitë Administrative Media Lokale dhe Kombëtare	0	Numri i raporteve vjetore të monitorimit të të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore të përgatitura dhe publikuara Përqindja e njësive administrative të Bashkisë Mat që përdorin të dhëna të ndara sipas seksit dhe statistika të përditësuara gjinore në vendimmarrje Numri i auditimeve të kryera mbi cilësinë dhe saktësinë e të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore Rritja e përfshirjes së aktorëve vendorë në procesin e monitorimit dhe raportimit të përgjigjshëm gjinor

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

Objektivi Specifik (O1.2) Të forcohen kapacitetet institucionale dhe strukturat organizative të Bashkisë për garantimin, koordinimin dhe integrimin e barazisë gjinore në të gjitha funksionet vendore.					
Aktivitetet	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
1.2.1 Ndarja e pozicionit të punës së koordinatores/ kordinatorit vendor kundër dhunës në familje dhe nëpunëses/nëpunësit të barazisë gjinore.	2026	Drejtorja e Shërbimeve Sociale, Drejtorja e Burimeve Njerëzore dhe Kryetari i Bashkisë	Donatorë	0	Specialiste/specialist i dedikuar më vete për secilin nga pozicionet e koordinatores/kordinatorit kundër dhunës dhe nëpunëses/nëpunësit të barazisë gjinore
1.2.2 Fuqizimi i Komisionit për Barazinë Gjinore në nivel Bashkie.(ekzekutivi)	2026	Drejtorja e Shërbimeve Sociale	Drejtueset/Drejtuesit e Drejtorive, Këshilli Bashkiak	0	Urdhri për ngritjen e Komisionit dhe një përshkrim i qartë i detyrave dhe përgjegjësiave Komisioni aktiv dhe mbledhje periodike të dokumentuara
1.2.3 Trajnim për anëtarët/anëtarët e Komisionit për Barazinë Gjinore në nivel Bashkie. (KBGJ) mbi integrimin gjinor, vlerësimin e ndikimit gjinor dhe buxhetimin e përgjigjshëm gjinor.	2026	Nësia përgjegjëse për Barazi Gjinore	ASPA, Donatorë, eksperte/ekspertë të kontraktuar	100,000 lekë (trajnerë, logjistikë, materiale)	Numri i trajnimeve të realizuara dhe numri i personave të përfshirë ndarë sipas seksit, pozicionit në bashki, etj.

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

1.2.4 Program trajnimi për punonjëset dhe punonjësit bashkiakë mbi barazinë gjinore dhe anti-diskriminimin sipas një kalendarit vjetor të miratuar.	2026 - 2028	Drejtoria e Burimeve Njerëzore	Shkolla e Administratës Publike, OJF	300,000 lekë/vit (paketa trajnuese, facilitatore/fasilitatorë, certifikime)	Numri i trajnimeve të zhvilluara sipas kalendarit vjetor dhe numri i personave të përfshirë ndarë sipas seksit, pozicionit në bashki, etj.
---	-------------	--------------------------------	--------------------------------------	---	--

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

Objektivi Specifik (O1.3) Të nxitet dhe zgjerohet pjesëmarrja aktive e grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në proceset vendimmarrëse, konsultimet publike dhe hapësirat e dialogut me komunitetin, në nivel vendor.					
Aktivitetet	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
1.3.1 Organizimi i takimeve informuese me administratore/administratorët socialë mbi rëndësinë e pjesëmarrjes aktive dhe të ndjeshme gjinore të banoreve/banorëve në të gjithë diversitetin e tyre, në proceset e dëgjësive publike	2026	Drejtoria e Shërbimeve Sociale, Bashkia Mat.	(Specialiste/specialist i Barazisë Gjinore dhe Dhunës në Familje)	75,000 lekë (organizim, materiale, orë pune)	Numri i takimeve dhe pjesëmarrësve/pjesëmarrësve të përfaqësues, ndarë sipas seksit, pozicionit në NJA, etj.
1.3.2 Organizimi i fushatave sensibilizuese për adresimin e pabarazive gjinore të mbështetura në rolet gjinore tradicionale në komunitete rurale dhe lagje urbane	2026 - 2028	Njësi të Administrative, Njësia përgjegjëse për Barazinë gjinore në bashki (punonjësja/punonjës i i barazisë gjinore)	OJF lokale, shkolla, grupet e interesit	150,000 lekë (postera, aktivitete, facilitim, orë pune)	Numri i fushatave dhe zonat e mbuluara
1.3.3 Organizimi i fushatave të komunikimit gjinor me media lokale dhe shkolla	2026 - 2028	Drejtoria e Komunikimit dhe Arsimit	Media lokale, ZVA Mat, OJF	180,000 lekë (video, përmbajtje edukative, publikime)	Numri i fushatave të zhvilluara në media dhe shkolla
1.3.4 Organizimi i konsultimeve periodike dhe të rregullta me organizatat e grave dhe grupet në nevojë	2026 e në vijim	Zyra për Marrëdhënie me Komunitetin	OJF, grupime komunitare, përfaqësuese/përfaqësues të	120,000 lekë/vit (takime, raporte,	Numri i konsultimeve dhe temat e adresuara për përmirësimin e shërbimeve publike dhe integrimin e

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

për probleme dhe sfida në ofrimin dhe përfitimin e shërbimeve publike vendore të përgjigjshme gjinore;			shërbimeve	koordinim, orë pune)	perspektivës gjinore në to
1.3.5 Organizimi i takimeve informuese me gratë, burrat, të rejtat, të rinjtë, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, mbi parimet e barazisë gjinore dhe rëndësinë e saj në të gjitha aspektet e jetës shoqërore dhe vendimmarrëse	2026 e në vijim	OJF lokale Edukatorë Liderë komuniteti Grupe rinore Media lokale	Organizata joqeveritare (OJF) Institucione arsimore Qendra komunitare Media lokale Autoritetet shëndetësore Forume rinore		Numri i takimeve informuese të organizuara Numri i pjesëmarrësve/ pjesëmarrësve ndarë të paktën sipas seksit, grupmoshës dhe vendbanimit Përqindja e pjesëmarrësve/ pjesëmarrësve që njohin parimet e barazisë gjinore pas takimeve Numri i iniciativave lokale të nisura pas takimeve

Qëllimi strategjik 2:

Zhvillimi dhe ofrimi i shërbimeve publike gjithëpërfshirëse, të cilësisë së lartë dhe të përgjigjshme gjinore, që adresojnë nevojat konkrete dhe të ndryshme gjinore të grave dhe burrave, të rejave dhe të rinjve, vajzave dhe djemve, në të gjithë diversitetin e tyre, në të gjitha zonat e territorit të Bashkisë Mat.

Objektivi Specifik (O2.1) Të garantohet akses i barabartë dhe territorialisht i balancuar në shërbime publike cilësore dhe të ndjeshme ndaj gjinisë, përmes zhvillimit të strukturave vendore, mbështetjes ekonomike dhe ndërgjegjësimit komunitar.

Aktivitete	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
2.1.1 Funksionalizimi i strukturave të NJVNRR (Njësitë e Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit të Rasteve) për çdo njësi administrative	2026	Drejtoria e Shërbimeve Sociale	Njësitë Administrative, (Koordinatori i barazisë gjinore) Policia, Shërbimi Shëndetësor	80,000 lekë (trajnime, logjistikë, orë pune)	Fuqizimi i strukturave NJVNRR të ngritura dhe funksionale në njësi administrative
2.1.2 Zhvillimi i një programi vjetor me mbështetjeje financiare me grante të vogla për gratë dhe të rejtat, që synojnë të nxisin iniciativa sociale, ekonomike apo biznese të vogla (veçanërisht në zonat rurale).	2026-2028	Njësia përgjegjëse për Zhvillimin Ekonomik dhe Bujqësisë	Agjencia e Zhvillimit Rajonal, Donatorë, OJF ekonomike	1,200,000 lekë/3 vite (fond për grante, promocion, ndihmë teknike, lehtësi fiskale)	Numri i granteve të dhëna; % e përfituesve/përfituesve nga zonat rurale, ndarë të paktën sipas seksit, moshës, llojit të aktivitetit, etj.
2.1.3 Krijimi dhe zhvillimi i hapësirave komunitare të dedikuara për gratë, të	2026-2027	Njësitë përgjegjëse për Infrastrukturën, shërbimet publike, dhe për ndjekjen e	Njësitë Administrative, arkitekte/arkitektë, Shoqata	700,000 lekë (mobilitim, ambiente, mirëmbajtje	Numri i hapësirave të hapura dhe frekuentimi i tyre

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

rejat dhe vajzat në Burrel.		investimeve në bashki	komunitare	fillestare)	
2.1.4 Zhvillimi i moduleve të ndërgjegjësimit mbi barazinë gjinore në bashkëpunim me ZVA dhe shkollat 9-vjeçare.	2026-2027	Specialist/e e barazisë gjinore	ZVA Mat, OJF edukative, mësuese/ mësues të përzgjedhur	180,000 lekë (modulim materialesh, trajnim i mësueseve/ mësuesve, monitorim)	Numri i moduleve të zhvilluara dhe numri i shkollave pjesëmarrëse
2.1.5 Organizimi i konsultimeve dhe hulumtimeve lokale për identifikimin e nevojave, preferencave dhe sfidave të grave, të rejave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në secilën njësi administrative, në mënyrë që të hartohen hapësira komunitare që ofrojnë mbështetje efektive dhe të përshtatura për to.	2026 - 2028	Organizim i sondazheve dhe intervistave me përfaqësuese/ përfaqësues të komunitetit dhe grupeve të ndryshme të grave, të rejave dhe vajzave në secilën NJA. Mbledhje të të dhënave përmes fokus-grupesh dhe takimesh konsultative me aktorë vendorë Analizë gjinore dhe raportim i rezultateve për të nxjerrë konkluzione mbi nevojat dhe	Njësitë Administrative përgjegjëse për zhvillimin social dhe komunitar. Departamenti për Barazinë Gjinore në Bashki.	0	Numri i konsultimeve dhe hulumtimeve të realizuara në nivel vendor për identifikimin e nevojave të grave, të rejave dhe vajzave në njësitë administrative.

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

		prioritetet për hapësira komunitare. Përdorimi i platformave dixhitale për shpërndarjen e pyetësorëve dhe mbledhjen e feedback-ut në mënyrë gjithëpërfshirëse.			
2.1.6 Hartimi i një harte interaktive të shërbimeve publike të ndjeshme ndaj gjinisë, për të evidentuar aksesin, shpërndarjen gjeografike dhe përballueshmërinë e tyre në të gjitha zonat e bashkisë.	2026 - 2028	Bashkia Mat (Drejtoria e Teknologjisë së Informacionit dhe Drejtorisë së Shërbimit Social) Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Shërbimeve Publike Njësitë Administrative të Bashkisë	Qendrat shëndetësore dhe institucionet arsimore Përfaqësuese/ Përfaqësues të komunitetit (gra, të reja/rinj, PAK)	0	Harta interaktive e shërbimeve publike të ndjeshme ndaj gjinisë është hartuar dhe publikuar dhe përditësohet rregullisht
2.1.7 Trajnime të stafit të shërbimeve publike (shëndetësi, arsim, shërbime sociale, urbanistikë, etj.) mbi adresimin e	2026 - 2028	Bashkia Mat (Zyra për Barazi Gjinore dhe Burimet Njerëzore) Drejtoritë vendore të: Shëndetësisë	OJF lokale dhe kombëtare për barazi gjinore Qendra për Studime Gjinore	0	Numri i punonjësve/ punonjësve të shërbimeve publike të trajnuara/trainuar adresimin e pabarazive gjinore dhe ofrimin në mënyrë të drejtë të

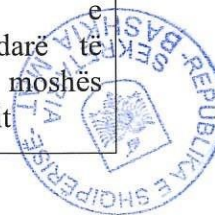
PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

pabarazive gjinore dhe ofrimin në mënyrë të drejtë të shërbimeve cilësore, gjithëpërfshirëse e të përgjigjshme gjinore		Arsimit Shërbimeve Sociale Urbanistikës dhe Infrastrukturës Institucione arsimore profesionale	Agjenci donatore (GIZ, Sida, etj.) Institucione arsimore dhe universitete		shërbimeve cilësore, gjithëpërfshirëse e të përgjigjshme gjinore, ndarë të paktën sipas seksit dhe pozicionit në institucionet përkatëse
2.1.8 Përmirësimi i infrastrukturës në shkolla, qendra shëndetësore dhe hapësira publike, për të siguruar akses të barabartë për gratë, të rejtat, vajzat, personat me aftësi të kufizuar dhe grupet e marginalizuara (p.sh. tualetet e ndara, ndriçim publik, rrugë të sigurta).	2026 - 2028	Drejtoria Arsimore Rajonale Drejtoria Rajonale e Shëndetësisë Përfaqësuese/ Përfaqësues të komunitetit dhe grupeve në nevojë Njësitë administrative lokale	OJF për të drejtat e PAK, grave dhe komuniteteve të marginalizuara Institucione arsimore dhe shëndetësore Agjenci zhvillimi të BE-së dhe bashkëpunim teknik		Numri i institucioneve dhe hapësirave publike ku është përmirësuar infrastruktura për të siguruar akses të barabartë për gratë, të rejtat, vajzat, personat me aftësi të kufizuar dhe grupet e marginalizuara.
2.1.9 Krijimi i Qendrës për Zhvillimin e Sipërmarrjes së Grave	2026 - 2028	Drejtoria e Zhvillimit Ekonomik në bashki Specialist/e për Barazinë Gjinore	Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe		Numri i grave dhe të rejave të regjistruara si përfituese në qendër; Numri i iniciativave

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

			Aftësive (AKPA) Organizatë joqeveritare me fokus në fuqizimin ekonomik të grave Institucione të arsimit profesional ose të lartë Donatorë		ekonomike / sipërmarrjeve të zhvilluara nga gratë dhe të rejat, si rezultat i frekuentimit të kësaj qendre
2.1.10 Formim profesional për vajzat, të rejat dhe gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në profile të kërkuara nga tregu vendor i punës	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimeve Sociale /Zhvillimit Ekonomik në bashki Specialist/e për Barazinë Gjinore	Qendrat e Formimit Profesional Biznese lokale / Shoqata të biznesit AKPA (Agjencia e Punësimit dhe Aftësive)	0	Numri i vajzave, të rejave dhe grave të regjistruara në kurse formimi, ndarë të paktën sipas moshës dhe vendbanimit
2.1.11 Mentorim dhe orientim profesional për vajzat dhe të rejat në fushat STEM (Shkencë, Teknologji, Inxhinieri dhe Matematikë)	2026 - 2028	Koordinatori Vendor për Barazinë Gjinore Drejtoria e Arsimit në bashki Përfaqësuese/përfaqësues të Zyrës Arsimore	Shkollat 9-vjeçare dhe të mesme (sidomos gjimnazet shkencore)	0	Numri i vajzave dhe të rejave pjesëmarrëse në programet mentorimit, ndarë të paktën sipas moshës dhe vendbanimit

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

2.1.12. Zhvillimi i një kalendari mujor të temave gjinore me aktivitete ndërgjegjëse të lidhura me çdo fushë (ekonomi, shëndet, drejtësi, arsim, etj.).	2026 - 2028	Specialist/e për Barazinë Gjinore, Drejtoria e Arsimit dhe Kulturës në bashki	Shkollat dhe institucionet arsimore Drejtoria e Shëndetësisë dhe Qendrat Shëndetësore Zyra e Punës	0	Numri i aktiviteteve të zbatuara sipas kalendarit Numri i personave të përfshirë, ndarë të paktën sipas seksit, moshës, vendbanimit, etj.
2.1.13. “Ndal! Fjalor / udhëzues i gjuhës së ndjeshme gjinore”: nxënës/nxënësit dhe komuniteti identifikojnë e zëvendësojnë fjalët diskriminuese.	2026 - 2028	Drejtoria e Arsimit në bashki Specialist/e për Barazinë Gjinore.	Shkollat 9-vjeçare dhe të mesme Qendra komunitare / Biblioteka vendore Drejtoria Rajonale e Arsimit	0	Fjalori i përgatitur Numri i shkollave të përfshira në aktivitet Numri i personave të përfshirë, ndarë të paktën sipas seksit, moshës, vendbanimit, etj.
2.1.14. Organizimi i fushatave ndërgjegjëse me fokus përfshirjen e burrave dhe djemve si aleatë për barazinë gjinore	2026 - 2028	Specialist/e për Barazinë Gjinore Drejtoria e Shërbimeve Sociale	Qendra Rinore dhe grupet e të rejave/rinjve Shkollat dhe mësueset/mësuesit e edukatës qytetare	0	Numri i fushatave të zhvilluara
2.1.15. Organizimi i konkurseve dhe ekspozitave kulturore me tematikë barazinë gjinore dhe rolet pozitive të grave në	2026 - 2028	Drejtoria e Kulturës në bashki Koordinatori Vendor për Barazinë Gjinore	Shkollat dhe institucionet arsimore Artistë lokalë dhe krijues të rinj Qendrat kulturore,	0	Numri i konkurseve dhe ekspozitave të organizuara Numri i figurave të grave, të rejave dhe

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

shoqëri			bibliotekat, galeritë		vajzave të evidentuara si modele pozitive ndër vite
---------	--	--	--------------------------	--	---

Objektivi Specifik (O2.2) Të forcohet reagimi institucional shumë-sektorial ndaj dhunës me bazë gjinore, përmes mekanizmave të koordinuar, qasjeve të ndjeshme gjinor dhe mbështetjes së drejtpërdrejtë për viktimat në situata të zakonshme dhe emergjente.

Aktivitetet	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
2.2.1 Konsulencë ligjore falas për çështjet e diskriminimit gjinor dhe dhunës me bazë gjinore;	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimit Social të Bashkisë	Qendra Ligjore e Ndihmës Falas, OJF për të drejtat e grave	250,000 lekë/vit (pagesa për eksperte/ekspertë, zyra këshillimi, informim publik)	Numri i rasteve të trajtuara dhe këshillimeve të ofruara
2.2.2 Ofrimi i shërbimeve psiko-sociale falas për gratë, të reja dhe vajzat viktimat/të mbijetuara të dhunës dhe diskriminimit gjinor	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimit Social të Bashkisë	Psikologe/Psikologë dhe punonjëse/punonjës socialë të trajnuar në bashkëpunim me partnerë të shoqërisë civile Qendra Sociale	0	Numri i grave, të reja dhe vajzave viktimat/të mbijetuara të dhunës ose diskriminimit gjinor që kanë përfituar shërbime psiko-sociale falas.
2.2.3 Fushatë ndërgjegjësimi për	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimeve Sociale	Qendrat Shëndetësore Drejtoria Arsimore/Shkollat	0	Numri i aktiviteteve informuese të zhvilluara

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

dhunën me bazë gjinore			Policia e Shtetit Qendra të Grave dhe organizata lokale të shoqërisë civile Mediat lokale		
2.2.4 Trajnime për mësueset/mësuesit, policinë dhe mjeket/mjekët për identifikimin dhe referimin e rasteve të dhunës me bazë gjinore në nivel vendor, përmes përdorimit të qasjes shumësektoriale të koordinuar	2026 - 2028	Koordinatorja / Koordinatori vendor për rastet e dhunës	Drejtori i Burimeve Njerëzore në bashki, Përfaqësues nga Drejtoria Rajonale e Arsimit, Policia dhe Shëndetësia Drejtoria Arsimore Policia e Shtetit Drejtoria e Shëndetësisë / Qendrat Shëndetësore Qendra për Gruan	0	Numri i trajnimeve të zhvilluara Numri i personave të përfshirë në trajnime, ndarë të paktën sipas seksit dhe pozicionit në institucion
2.2.5 Subvencionim i përkohshëm i qerasë për viktimat e dhunës me bazë gjinore nëpërmjet një programi vendor të strehimit të mbrojtur	2026 - 2028	Bashkia (Drejtoria e Shërbimeve Sociale)	Drejtori i Shërbimeve Sociale Koordinatorja/ Koordinatori për rastet e dhunës Punonjësi Social përgjegjës për programet e strehimit Qendra të Strehimit të Grave në nivel kombëtar/rajonat	0	Numri i viktimave/të mbijetuarave të mbështetura me subvencion për qira

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

			Donatorë lokalë		
--	--	--	-----------------	--	--

Objektivi Specifik (O2.3) Të përmirësohet siguria dhe cilësia e jetës në hapësirat publike urbane dhe rurale, përmes dizajnit të ndjeshëm ndaj gjinisë dhe krijimit të mjediseve të sigurta, gjithëpërfshirëse dhe të aksesueshme për gratë, të rejat, vajzat dhe grupet në nevojë.					
Aktivitetet	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
2.3.1 Zbatimi i nismës ‘Qytete të sigurta për gratë, të rejat, vajzat dhe grupet në nevojë’ në 3 lagje pilot përmes ndriçimit, sinjalistikës dhe shenjimit të hapësirave publike të sigurta	2026 - 2028	Njësia përgjegjëse për projektet e Urbanistikës dhe Infrastrukturës	Policia Bashkiake, OJF për të drejtat e grave	1,000,000 lekë (projekt teknik, ndriçim, sinjalistikë, promovim, orë pune)	Numri i lagjeve të përfshira dhe ndërhyrjet infrastrukturore të realizuara
2.3.2 Hartimi dhe implementimi i një plani për dizajnin e hapësirave publike të ndjeshëm ndaj gjinisë në qytetin e Matit	2026 - 2028	Bashkia Mat (Drejtoria e Urbanistikës)	Organizata të shoqërisë civile Institucione akademike (arkitekturë/planifikim urban) Arkitekte/Arkitektë dhe urbaniste/urbanistë	0	Plani i dizajnit të hartuar dhe miratuar Numri i hapësirave publike të rehabilituara/shtuara me kritere të ndjeshme ndaj gjinisë

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

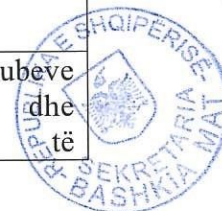
			lokalë Përfaqësuese/përfaqësues të komunitetit Grupe të grave dhe të rejave/rinjve Programet e zhvillimit ndërkombëtar		Përqindja e qytetareve/qytetarëve që ndihen më të sigurt/a dhe të përfshirë/a (matje përmes sondazheve) Pjesëmarrja e grave, të rejave, vajzave dhe grupeve të marginalizuara në procesin e hartimit Aksesueshmëria për PAK në hapësirat e krijuara apo përmirësuara
--	--	--	--	--	---

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

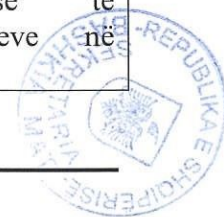
Objektivi Specifik (O2.4) Të sigurohet përfshirja e barabartë gjinore në jetën kulturore, letrare dhe sportive të komunitetit, duke garantuar akses të drejtë në infrastrukturë, përmbajtje promovuese dhe programe pjesëmarrëse për të gjitha grupet – gratë, burrat, vajzat, djemtë, personat me aftësi të kufizuara, minoritetet dhe komunitete vulnerabël.

Aktivitetet	Periudha e zbatimit	Përgjegjës	Partnerë	Burimet financiare	Tregues
2.4.1 Pasurimi i fondit të bibliotekës me libra që theksojnë rolin pozitiv të grave dhe burrave në fusha të ndryshme, si dhe promovimi i aksesit të drejtë gjinor në lexim përmes klubeve të leximit	2026 - 2028	Njësia përgjegjëse Kulturën dhe Arsimin	Biblioteka e qytetit, ZVA, OJF kulturore	120,000 lekë (blerje librash, promovim, aktivitete, orë pune)	Numri i librave të blerë; numri i aktiviteteve të leximit
2.4.2 Promovimi i klubeve të leximit për barazi gjinore	2026 - 2028	Biblioteka dhe Drejtoria e Shërbimeve Sociale	Shkolla, OJF, klube rinore	80,000 lekë (materiale, lexim i drejtuar, takime diskutimi, orë pune)	Numri i klubeve funksionale dhe pjesëmarrëseve/ pjesëmarrësve (ndarë të paktën sipas seksit)
2.4.3 Sigurimi i pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave në veprimtari kulturore e sportive përmes përmirësimit të infrastrukturës dhe programeve të përshtatura të ndjeshme ndaj gjinisë	2026 -2028	Drejtoria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit	Klube sportive, Njësitë Administrative, komuniteti	900,000 lekë (rindërtime të vogla, programe, trajnime)	% e grave dhe burrave që marrin pjesë në aktivitete; numri i ambienteve të përshtatura
2.4.4 Klube letrare dhe sportive me përfshirje	2026 - 2028	Bashkia (Sektori i Rinisë dhe	OJF që punojnë me të rinjtë dhe grupet	0	Numri i klubeve letrare dhe sportive

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

gjithëpërfshirëse Krijim klubi leximi, futbolli, vallëzimi që synojnë pjesëmarrje të barabartë; përfshijnë programe të dedikuara për vajza në zona rurale /urbane si dhe persona me aftësi të kufizuara		Kulturës) Mësues, trajnerë dhe drejtues shkollash Përfaqësues të komunitetit dhe prindër	në nevojë Qendra komunitare Federata sportive dhe institucione arsimore Donatorë lokalë/ndërkombëtarë		krijuara me përfshirje gjithëpërfshirëse (vajza, persona me nevoja të veçanta, zona rurale dhe urbane).
2.4.5 Trajnime për organizatoret/organizatorët lokalë dhe staf institucional mbi qasjen gjithëpërfshirëse dhe të ndjeshme gjinore.	2026 - 2028	Bashkia (Zyra e Barazisë Gjinore, Burimet Njerëzore)	Institucionet publike vendore (shëndetësi, arsim, shërbime sociale Organizata të specializuara për trajnime gjinore OJF që punojnë me komunitetet e marginalizuara Agjenci zhvillimi ndërkombëtar	0	Numri i organizatoreve/organizatorëve lokalë dhe punonjëseve/punonjësve institucionalë të trajnuar mbi qasjen gjithëpërfshirëse dhe të ndjeshme gjinore.
2.4.6 Qendra komunitare me shërbime të integruara për gra	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimeve Sociale në bashki	Drejtoria Rajonale e Arsimit Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe	0	Numri i grave përfituese të shërbimeve qendër

PLANI VENDOR I VEPRIMIT PËR BARAZINË GJINORE 2026 – 2028

			Aftësive (AKPA)		
2.4.7 Përkrahje për nëna të vetme përmes pakove ushqimore	2026 - 2028	Drejtoria e Shërbimeve Sociale në bashki	Donatorë	0	Numri i nënave të vetme të mbështetura.

6. Monitorimi dhe Raportimi

Zbatimi i Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028 do të shoqërohet nga një sistem i dedikuar monitorimi dhe raportimi, i cili siguron ndjekjen në kohë reale të progresit, evidentimin e sfidave dhe përmirësimin e vazhdueshëm të veprimeve të ndërmarra. Ky sistem do të bazohet në një qasje të kombinuar: institucionale, pjesëmarrëse dhe të bazuar në të dhëna të përditësuara, të ndara të paktën sipas seksit, si dhe nga statistika gjinore.

6.1 Monitorimi dhe Raportimi

Zbatimi i **Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028** do të shoqërohet nga një sistem i dedikuar monitorimi dhe raportimi, që siguron:

1. **Ndjekje në kohë reale të progresit;**
2. **Evidentim të shpejtë të sfidave;**
3. **Përmirësim të vazhdueshëm të veprimeve.**

6.2 Qasja dhe parimet e monitorimit

Monitorimi do të jetë:

- **i strukturuar**, me përgjegjësi të qarta për çdo njësi zbatuese;
- **i bazuar në tregues gjinorë të matshëm**, të përcaktuar për çdo aktivitet;
- **i hapur ndaj pjesëmarrjes së komunitetit dhe aktorëve jo publikë**, për të garantuar transparencën dhe përfshirjen.

6.3 Aktorët përgjegjës

- **Nëpunësja/nëpunësi i barazisë gjinore** do të luajë rolin koordinues dhe teknik për grumbullimin dhe analizën e të dhënave.
- **Komisioni për Barazinë Gjinore në Bashki (KBGJ)** do të ndjekë progresin në nivel strategjik dhe do të raportojë në Këshillin Bashkiak.
- **Drejtoritë dhe njësitë zbatuese përkatëse** janë përgjegjëse për dërgimin periodik të informacionit mbi zbatimin e aktiviteteve.

6.4 Treguesit e progresit

Për secilin aktivitet në plan janë përcaktuar tregues të qartë si: numri i trajnimeve të realizuara, mbledhja e të dhënave të ndara sipas seksit dhe statistikave gjinore në lidhje me zbatimin e aktiviteteve, numri i strukturave të ngritura, përfshirja e komunitetit në konsultime, etj. Për çdo tregues të përcaktuar, është sugjeruar që të dhënat të mblidhen të ndara të paktën sipas seksit dhe, aty ku është e mundur, sipas grupmoshës, nivelit arsimor, punësimit, statusit martesor dhe zonës (urbane/rurale), pozicionit në një institucion, etj.

6.5 Formatet e raportimit

Raportimi do të realizohet:

- **Çdo 6 muaj**, përmes një formati të thjeshtuar të mbledhjes së të dhënave dhe analizës gjinore, që do të përdoret nga të gjitha drejtoritë dhe njësitë administrative.
- **Çdo vit**, përmes një raporti të përmbledhur vjetor mbi progresin e Planit, i cili do të publikohet në faqen e internetit të bashkisë dhe do t'u prezantohet këshilltareve/këshilltarëve dhe komunitetit.
- Raporti vjetor do të përmbajë analiza të të dhënave, shembuj praktikë nga territori, si dhe rekomandime për përmirësim të mëtejshëm.

6.6 Mbledhja e të dhënave, analiza dhe dixhitalizimi

Në vitin e parë të zbatimit të Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore, Bashkia Mat do të krijojë një Regjistër Dixhital për Monitorimin e Barazisë Gjinore, i cili do të shërbejë si një instrument qendror për mbledhjen, përpunimin dhe analizimin sistematik të të dhënave statistikore të ndara sipas seksit. Ky regjistër do të përfshijë treguesit kyç të progresit të zbatimit të Planit Vendor të Veprimit për Barazinë Gjinore 2026–2028 dhe do të ndihmojë në identifikimin e sfidave dhe përparimeve në kohë reale. Zbatimi i kësaj nisme do të bazohet në praktikatat më të mira ndërkombëtare, duke garantuar publikimin e të dhënave në mënyrë të qartë, të kuptueshme dhe transparente, me qëllim rritjen e llogaridhënies publike dhe përfshirjes së qytetareve/qytetarëve në monitorimin e barazisë gjinore.

6.7 Vlerësimi ndërmjetës dhe përfundimtar

Në fund të vitit 2027 do të kryhet një vlerësim ndërmjetës për Matin, me qëllim analizimin e përparimit të zbatimit të masave dhe përshtatjen e planit nëse nevojitet për të përmirësuar efektivitetin e tyre. Në vitin 2028 do të përgatitet raporti përfundimtar, që do të shërbejë si bazë për planifikimin dhe zhvillimin e masave dhe veprimeve të ardhshme për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe sigurisë në qytetin e Matit.